

Istanbul
GEDİK
Üniversitesi
2791-6847

*Sağlık ve Spor
Bilimleri Dergisi*

JHSS

Journal of Health
& Sport Sciences

Cilt: 5 - Sayı: 2 - Yıl: 2022

İstanbul Gedik Üniversitesi / İstanbul Gedik University
Sağlık ve Spor Bilimleri Dergisi / Journal of Health and Sport Sciences
(JHSS)

2022 Ağustos Cilt: 5 Sayı: 2

JHSS, yılda üç kez yayımlanan hakemli dergidir.

JHSS is a peer-reviewed journal published three times a year.

Dili: Türkçe – İngilizce Language: Turkish – English

e-ISSN 2791-6847

İMTİYAZ SAHİBİ / PUBLISHER

Ahmet Kesik, Professor

İstanbul Gedik Üniversitesi

YÖNETİCİ / MANAGER

Gülperen Kordel

İstanbul Gedik Üniversitesi

YAYIN KOORDİNATÖRÜ / PUBLICATION COORDINATOR

Dr. Aytaç Uğur YERDEN

İstanbul Gedik Üniversitesi

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

Editör / Editor

Dr. M. Yavuz Taşkiran

Editör Yardımcıları / Associate Editors

Dr. Ayla Taşkiran / Dr. Nilay Utlu / Dr. Fatih Tarlak

Alan Editörü / Area Editor

Dr. Fahimeh Hassani

Contact: İstanbul Gedik Üniversitesi

Cumhuriyet Mahallesi İlkbahar Sokak No: 1-3-5

Yakacık 34876 Kartal, İstanbul, Turkey

+90 216 444 5 438 Sağlık ve Spor Bilimleri Dergisi (JHSS)

<https://www.gedik.edu.tr/akademik-birimler/akademik-yayinlar/SSB-dergisi>

jhss@gedik.edu.tr

Yayın Kurulu / Editorial Board

Dr. Abdurrahman Aktop	Akdeniz Üniversitesi
Dr. Atakan Çağlayan	İstanbul Rumeli Üniversitesi
Dr. Ayşe Belgin Aksoy	Gazi Üniversitesi
Dr. Belma Tuğrul	Aydın Üniversitesi
Dr. Billur Çakırer	İstanbul Gedik Üniversitesi
Dr. Caner Açıkkada	European University of Lefke
Dr. Dilara Fatoş Özer	İstanbul Bilgi Üniversitesi
Dr. Elvan Yılmaz	Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Dr. Gülşah Şahin	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Dr. Güven Erdil	Marmara Üniversitesi
Dr. H. Levent Gül	İstanbul Gedik Üniversitesi
Dr. Handan Doğan	Maltepe Üniversitesi
Dr. Hasan Kasap	İstanbul Bilgi Üniversitesi
Dr. Hayrettin Mutlu	İstanbul Gedik Üniversitesi
Dr. Lale Orta	Okan Üniversitesi
Dr. M. Kamil Özer	Fenerbahçe Üniversitesi
Dr. Meliha Kırkıncioğlu	İstanbul Gedik Üniversitesi
Dr. Murat Bilge	Kırıkkale Üniversitesi
Dr. Mustafa F. Acar	Girne Amerikan Üniversitesi
Dr. Mustafa Yağımlı	İstanbul Gedik Üniversitesi
Dr. Neriman Aral	Ankara Üniversitesi
Dr. Nükhet İşiten	İstanbul Gedik Üniversitesi
Dr. Oğuz Karamızrak	Ege Üniversitesi
Dr. Rengin Zembat	Maltepe Üniversitesi
Dr. Salih Pınar	Fenerbahçe Üniversitesi
Dr. Sefer Ada	İstanbul Gedik Üniversitesi
Dr. Serkan Esen	İstanbul Gedik Üniversitesi
Dr. Tuna Uslu	Fenerbahçe Üniversitesi
Dr. Turgay Biçer	Marmara Üniversitesi
Dr. Ümit Kesim	Emekli Öğretim Üyesi

Sağlık ve Spor Bilimleri Dergisi / Journal of Health and Sport Sciences (JHSS)

2022 Ağustos Cilt:5 Sayı: 2 Hakemleri

Prof. Dr. Güven ERDİL	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Turgay BİÇER	İstanbul Gedik Üniversitesi
Prof. Dr. Salih PINAR	Fenerbahçe Üniversitesi
Prof. Dr. Cem Çetin	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Metin SAYIN	Nişantaşı Üniversitesi
Doç. Dr. Umut Davut BAŐOęLU	Nişantaşı Üniversitesi
Doç. Dr. Gökhan ARIKAN	Harran Üniversitesi
Doç. Dr. Oğuz Onur	Batman Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Fahimeh Hassani	İstanbul Gedik Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Nilay Utlu	İstanbul Gedik Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Seyed Houtan Shahidi	İstanbul Gedik Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Çaęla Karacan Őimşek	İstanbul Gedik Üniversitesi

Amacı ve Kapsamı

Sağlık ve Spor Bilimleri Dergisi (JHSS) 2018 Aralık ayından itibaren yayın hayatına başladı. Derginin amacı sağlık ve spor alanındaki araştırmacılara, bilim insanlarına ve öğrencilere hizmet etmektir. Sağlık ve Spor Bilimlerinde özgün araştırma ve derlemeleri yayınlamak, alana katkı sağlamak, disiplinler arası çalışmaları teşvik etmek bu derginin amaçları arasındadır.

Yayın Kuralları

İstanbul Gedik Üniversitesi Sağlık ve Spor Bilimleri Dergisi, yılda üç kez yayımlanan, açık erişimli uluslararası hakemli dergidir. Yayın dili Türkçe ve İngilizcedir. Türkçe gönderilen çalışmalarda İngilizce bir özet olmalıdır.

Sağlık ve Spor Bilimlerinde özgün araştırma ve derlemeleri yayımlayarak alana katkı sağlamak, disiplinler arası çalışmaları teşvik etmek bu derginin amaçları arasındadır.

Sağlık ve Spor, günlük yaşamlarda son derecede önemli içeriklere sahiptir. Bir taraftan sağlıklı bir nesil yetiştirmek ve onları egzersizlerle korumak amaçlanırken, sektörel değerlere sahip olması için çok yönlü inceleme ve araştırmaların yapılma gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu alanlar içinde yer alan birçok konu çalışma olarak dergimizin sayfalarında yer alacaktır.

Özgün araştırma ve teorik makaleler, istatistiksel analizler, örnek olaylar, vaka çalışmaları ve kitap eleştirileri de yayın olarak kabul edilmektedir.

Dergiye yayımlanmak amacıyla gönderilen çalışmaların daha önce başka bir yayın organında yayımlanmamış olması ya da yayımlanma aşamasında bulunmaması gerekir. Değerlendirme sürecine girmiş olan eserler bu süreç zarfında herhangi başka bir yayın organına gönderilmemelidir. Çalışma eğer bir proje sonunda ortaya çıkmışsa projenin ismi, destekleyen kurum, başlangıç ve bitiş tarihleri ve nerede yapıldığı yazılmalıdır.

Gönderilen makale herhangi bir bilimsel toplantıda tebliğ olarak sunulmuşsa, bunun bilgisi makalede belirtilmelidir.

Dergiye eserleri ile katkı sunan araştırmacı ve yazarlar bilimsel araştırma ve yayın etiğine uymalıdır.

İçindekiler

1. **Türkiye Nüfusunun Fiziksel Aktivite ve Sağlık Profili “Sorunlar ve Çözümler” / Physical Activity and Health Profile of Turkey’s Populations “Problems and Solutions”**
S. Houtan Shahidi, Satı Doğan, J. Derek Kingsley, M. Yavuz Taşkıran21-26
2. **Ritmik ve Estetik Jimnastik Kız Öğrencilerinin Ritmik Kabiliyetleri İncelenmesi / Research of Rhythmic Abilities of Rhythmic and Aesthetic Gymnastics-Students Gantcheva Giurka.....27-34**
3. **Uluslararası İlişkilerde Bir Kamu Diplomasisi Aracı Olarak Spor: ABD ve Katar Örnekleri / Sport as a Public Diplomacy Tool in International Relations: The Examples of The United States and Qatar**
Cem Cetin35-46

Türkiye Nüfusunun Fiziksel Aktivite ve Sağlık Profili “Sorunlar ve Çözümler”

Seyed Houtan Shahidi ^{1, *}, Satı Doğan ², J. Derek Kingsley ³, Mehmet Yavuz Taşkıran ¹

¹ Department of Sports Coaching, Faculty of Sports Science, Istanbul Gedik University, Istanbul, Turkey

² Department of Psychiatric Mental Health Nursing, Faculty of Nursing, Izmir, Turkey

³ Exercise Science and Exercise Physiology, School of Health Sciences, Kent, Ohio, United States

*Sorumlu Yazar: houtan.shahidi@gedik.edu.tr

Gönderilme Tarihi: 10.05.2022– Kabul Tarihi: 20.08.2022

Öz

Amaç: Günümüzde, gelişmiş ve gelişmekte olan tüm ülkelerin dikkati, ülke insanının beden ve ruh sağlığı sorunları üzerindedir. Bu nedenle bilim adamları farklı çözümler ve programlar tanımlamışlardır. Bu çözümlerden biri de, günlük düzenli fiziksel aktivite için yönergeler oluşturmaktır. Bu nedenle, Dünya Sağlık Örgütü herhangi bir fiziksel yeterliliği ve engeli olan herkesin mümkün olduğunca fiziksel aktivite yapması gerektiğini belirtmiştir. Sonuç olarak, bu çalışmada fiziksel aktiviteye katılım düzeyi ve kalitesi ile sağlık için riskli davranışlar ve sağlık sorunlarını anlamayı amaçladık. İstanbul, Türkiye’de yaşayan insanların gün boyunca düşük miktarda fiziksel aktiviteye sahip olduklarını varsaydık. **Gereç ve Yöntem:** Örneklem büyüklüğü 1091 yetişkinden oluşmakta (M ± SD; yaşı: 26 ± 10 yıl; boy: 172,34 ± 10,35 cm; ağırlık: 71,51 ± 14,82 kg, vücut kitle indeksi (BMI): 23,9 ± 3,83 kg/m²) ve her iki cinsiyeti de içermektedir. Çalışma ayrıca hem kırsal hem de kentsel bölgelerden ve farklı sosyodemografik özelliklerden bireyleri içermektedir. Yüz yüze görüşmelerde kişilere fiziksel aktiviteye katılım, fiziksel aktivite türü, sigara, alkol kullanımı ve kronik hastalıkları gibi bilgiler sorulmuştur. **Bulgular:** Mevcut çalışmanın sonuçları, ne yazık ki fiziksel aktiviteye katılan bireylerin oranının çok düşük olduğunu ve bu oranın kadınlarda erkeklere göre daha düşük olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde, daha önceki çalışmaların da gösterdiği gibi, sigara içme gençler arasında çok yüksek bir orana sahiptir. **Sonuç:** Dolayısıyla bu çalışmanın sonuçlarına göre bir çözüm bulunması gerektiği sonucuna varılabilir. Kişiler için evde, işte ve açık alanlarda herhangi bir maddi bedel ödmeden veya sadece evde bulunabilecek araçlarla fiziksel aktivite düzeylerine ilişkin yönergeleri karşılayabilecek, fiziksel aktivite ve sağlıklı yaşam tarzı ile ilgili kültür oluşturulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Fiziksel aktivite, Egzersiz, Sağlıklı Yaşam Tarzı, Kronik Hastalık, Yaşam Kalitesi

Physical Activity and Health Profile of Turkey’s Populations “Problems and Solutions”

Abstract

Objectives: Today, the attention of all developed and developing countries is on the issue of the physical and mental health of the people of each country. Because of this, scientific people have defined different solutions and programs. One of these explanations is to clarify guidelines for daily regular physical activity. Therefore, the World Health Organization (WHO) has stated that anyone with any physical ability and disability should be completing physical activities as much as possible. Consequently, in the present study, we aimed to understand the amount of participation in physical activity and the health profile of Turkish populations. We hypothesized that the people who live in Istanbul, Turkey have a low amount of physical activity during the day. **Material and Methods:** The sample size was 1091 adults (M ± SD; aged: 26 ± 10 years; height: 172.34 ± 10.35 cm; weight: 71.51 ± 14.82 kg, body mass index (BMI): 23.9 ± 3.83 kg/m²), included both genders. The study also included individuals from both rural and urban districts and from different sociodemographic backgrounds. Thus, during the face-to-face interview, people were asked for information such as participation in physical activity, type of physical activity, smoking, and drinking alcohol. **Results:** The results of the current study show that, unfortunately, the rate of individuals who participate in physical activity is very low and this rate is lower in women than men. Likewise, as previous studies have shown, smoking has a very high rate among young people. **Conclusion:** Therefore, according to the results of the present study, it can be concluded that a solution should be considered. Culture related to physical activity and a healthy lifestyle should be created for people who can at home, at work, and in open spaces without any financial cost, or only with tools that can find at home to meet the guidelines regarding physical activity levels.

Keywords: Quality of life, Physical Activity, Exercise, Healthy Lifestyle, Chronic Disease

Introduction

One of the most important achievements that developed countries have considered today is the discussion of the participation of people in physical activity (Shahidi, Stewart Williams, & Hassani, 2020a). Many developed and developing countries are looking to decrease the sedentary time of people and at the same time increase their active time (Shahidi, Kingsley, Svensson, TAŞKIRAN, & Hassani, 2021).

Physical activity is defined as bodily movement performed by skeletal muscles that demand energy expenditure which is recommended by The World Health Organization (WHO) for a variety of health effects (Shahidi, Kingsley, & TAŞKIRAN, 2022). The recommendation is that people should engage in physical 150-300 min/week moderate or 75-150 min/week for vigorous (World Health Organization, 2010). The benefits of this include musculoskeletal and cardiovascular health (Kami, Kordi, Saffar Kohneh Quchan, Shahidi, & Shabkhiz, 2021).

The psychological benefits include managing anxiety and building self-esteem, which are both important for psychosocial development (Seyed Houtan Shahidi et al., 2020; Shahidi, Stewart Williams, & Hassani, 2020b). On the other hand, inadequate physical activity is a consequential global public health problem. About one in four adults worldwide does not meet the WHO guidelines for being active (Steinberger et al., 2016). Prevalence of this issue varies across the globe with inadequate physical activity declared among high-income countries as compared to low-income countries (Ardern et al., 2022). Addressing this issue is a global health priority because inadequate physical activity is associated with the risk of several health problems and diseases, including metabolic syndrome, type 2 diabetes, obesity, cardiovascular disease, and certain cancer (Yuan, Huang, Liang, Li, & Zhong, 2020).

In Turkey, the prevalence of risk factors and chronic diseases has increased over the past decade (Sevimli, Deniz, & Ünlü). The problem of inadequate physical activity is currently a national public health concern (AKSOY & SARAÇ, 2020). It is estimated that 87% of women and 77% of men do not follow sufficient physical activity guidelines by WHO (AKTAN). Results of a national study in Turkey indicated that 4.3% of the disease burden and 15% of deaths could be prevented if physical activity levels were adequate (Organization, 2010; "WHO Guidelines on physical activity and sedentary behaviour," 2020; World Health Organization, 2010). Therefore, the National Health Policy in Turkey has stated that by 2025, non-participation in physical activity will be reduced by 10% (Smith, Jones, Houghton, & Duffell, 2016).

An important strategy to achieve this goal will be to create a culture and promote physical activity at the community level. Therefore, this study aims to identify physical activity and health profiles in Istanbul one of the biggest

cities in Turkey. We hypothesize that the rate of physical activity is low as WHO stated in the normal guidelines.

Method

This descriptive study was conducted in Istanbul, Turkey between August 31 and December 31, 2021. The sample size was 1091 adults aged 18 to 64 years and included both genders (Male = 594; Female = 497). The study also included individuals from both rural and urban districts and different sociodemographic backgrounds.

A questionnaire consisting of questions about age, weight, height, marital status, occupation, physical activity, type of activity, frequency of activity, smoking status, alcohol consumption, and chronic diseases (As shown in table 1). The participants' face-to-face interviews were conducted to further these demographics. The interviews were conducted by the students of the Bachelor of Physical Education students under the supervision of the principal investigator. A pilot test was conducted on one hundred participants to assess the objectivity of interviewers' data against the data collected by the principal investigator. The data collected by the principal investigator was considered criterion data and provided comparisons with the interviewers' data for reliability. All procedures performed in studies involving human participants were following the Helsinki declaration.

For analyzing the data collected, descriptive statistics were performed with SPSS version 25.0 software at a %95 confidence level. The descriptive analysis investigated the contribution of each category of physical activity to total physical activity, stratified by demographic and socioeconomic factors. Categorical variables were summarized as n (%) and continuous variables were given as mean \pm standard deviation. Also, the χ^2 -test was used to analyze the association between physical activity, smoking, and drinking alcohol.

Results

The demographic characteristics of participants are shown in table 1. Results of physical activity and quality of life are presented in table 2. In total, the authors interviewed 1149 people. However, after a deep analysis, some of the interviews have missing data. Therefore, the authors decided to remove the incomplete interviews. Hence in total 1091 interviews are involved in this research study. Almost the most of participants are male (Male 54.4%; Female 45.6%), and the age (Mean \pm SD; 26. \pm 10 yrs), weight (71.51 \pm 14.82kg), height (172.34 \pm 10.35cm), and body mass index (BMI: 23.9 \pm 3.8kg/m²). The diseases that participants declared were; Diabetes, Heart Disease, Asthma, and Hypertension. Of the participants, about 73% were single, 74.4% do not have any children, 50.2% declared that they follow the WHO physical activity guidelines, 56.3% represent that they don't smoke, and 75.2% declared that they do not drink alcohol (as shown in table 2). The most activity that people were engaged in were walking (42%), home exercise such as yoga and

pilates (22%), and football (18%), and the rest of the participants mentioned other activities. Also, the results of the χ^2 -test have shown that there is not any significant relationship between physical activity, smoking, and drinking alcohol ($P > 0.05$).

Table 1. An example of a questionnaire that has been used in the survey

1	Where are you living
2	Approximate amount of your height and weight
3	What is your job status?
4	What is your marital status?
5	Do you participate in any kind of physical activity?
6	On average how many sessions per week are participants
7	What is the name of your physical activity?
8	Are you smoking?
9	On average how the number of cigars do you smoke per day?
10	Are you drinking alcohol?_
11	On average how number do you drink alcohol per week
12	Do you have any chronic diseases?

Table 2. Descriptive characteristics of participants

Factors	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
Date of Birth	1091	1658	2010	1994.33	15.003
Age (Years)	1091	11	83	26.15	9.99
Height (cm)	1091	145	204	172.34	10.352
Weight (Kg)	1091	38	140	71.51	14.826
BMI (kg/m ²)	1091	14.5	43.2	23.9	3.83
Physical activity (D/W)	1090	0	7	1.62	2.052
Cigar (N/D)	1091	0	60	5.95	9.443
Alcohol (N/W)	1091	0	7	0.32	0.759

Not: CM: centimeter; Kg: kilogram; D/W: day per week; N/D: number per day; N/W: number per week; BMI: body mass index

Discussion

One of the concerns of today's societies is to increase the quality of life of the people of each country. Hence, many developed countries have already come to believe that one

of the ways to increase the sanctification of people's lives is through following regular physical activity (Hassani, Shahrbanian, Shahidi, & Sheikh, 2020; Kami et al., 2021; Peeri, Shahidi, & Azarbayjani, 2014). Therefore, if we look at the research that has been done in this field, we see that most of the focus of studies is on increasing physical activity and reducing sedentary time (Andreyeva & Sturm, 2006; Antunes et al., 2020). In addition, the researchers have designed comprehensive and successful programs by creating a culture of proper nutrition and the non-consumption of tobacco and alcohol (Slagter et al., 2014). Besides that, another concern is the lack of proper participation of females compared to males in physical activities (Molanorouzi, Khoo, & Morris, 2015).

In the present study, the rate of participation in physical activities was almost half. This means that half of the participants in the present study stated that they do not participate in any physical activity. In addition, it has been shown that the number of male participation in physical activities is higher than women (Men, 56.4%). Therefore, the most basic step that needs to be taken is to make the issue of physical activity a cultural aspect for the general public. Hence, the World Health Organization and the Turkish Health Organization are planning to solve this issue, because soon this sedentary lifestyle could include irreparable consequences for physical and mental health (Biddle & Asare, 2011).

A health survey conducted in Turkey in 2016 asked how much people participate in physical activity in general such as sports, walking, running, or recreational activities. Interestingly, about 93.4% of participants declared they had no involvement in sports and their answer was "NEVER" (YILMAZ). If look at this issue will understand that many factors have been involved in this problem. Given that several factors such as socioeconomic, cultural, environmental, family, and individual factors affect the quality of physical activity engagement understanding the implications of a lack of physical activity is pertinent. Therefore, encouraging the pursuit of a lifestyle is a high priority (TEKİNGÜNDÜZ). Another health problem along with a lack of physical activity is smoking. Unfortunately, the current study showed that about 43.7% of the participants in this study smoke daily. Investigations in this area have shown that the rate of smoking is declining due to this, while still, a high rate of people smoking in Turkey (Ekim, 2016). In 2007, about 32.5% of the population smoked a rate that dropped to 29% in 2018 (Smith et al., 2016; TEKİNGÜNDÜZ YILMAZ). The research has shown that know that many underlying and chronic diseases are caused by sedentary and smoking. Therefore, diseases such as obesity, diabetes, hypertension, and heart and lung failure are among the complications of a sedentary lifestyle (Kaplan, Demir, Karadaş, & Kaplan, 2012).

In this study, when the disease was asked, the most common diseases mentioned by the participants include diabetes, heart failure, and hypertension. On the other hand, when the participant's height and weight were asked to obtain the body mass index, the results show that on

average the participants has a near rate to above normal value by resources marked 18.5 to 24.9 kg/m² in the border state. This body mass index is equal to 24.7 kg/m² in men and 22.9 kg/m² in women. Therefore, a close examination of the healthy lifestyle of the community can be realized that it is not the only factor that can affect the health of a community. Therefore, in the first stage, it should be possible to clarify the topic of physical activity to the general public throughout Turkey.

The positive features of physical activity and the symptoms of inactivity and smoking should be explained to all. The next step is to explain physical activities to the general public so that they can do them daily, even at home, at work, and with family. Physical activities should be defined in extraordinarily simple ways that do not require any sports types of equipment and sports clubs for them to be active without any financial cost and with all the facilities available at home (Kaplan et al., 2012).

Strengths and Limitations

One of the strengths of the current study involves the huge number of people from different areas and backgrounds randomly. On the other hand, this study has several limitations. Firstly, the authors couldn't analyze the daily workout rate by measuring the metabolic equivalent test. It was not possible to collect information from different parts of Turkey to compare the rate of physical activities in the different cities.

Acknowledgment

We would like to thank all students and participants who help us to collect all the valuable information.

Conflict of Interest

The authors have no conflicts of interest to declare.

Financial Disclosure

The authors declared that this study has received no financial support

References

- AKSOY, F., & SARAÇ, L. (2020). Physical activity and physical fitness levels of convicts/detainees remaining in closed penalty execution institutions. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 11(3), 28-41.
- AKTAN, C. C. TURKISH HEALTH CARE SECTOR AND SWOT ANALYSIS OF THE MINISTRY OF HEALTH. *International Journal of Social Sciences and Humanity Studies*, 1(2), 56-68.
- Andreyeva, T., & Sturm, R. (2006). Physical activity and changes in health care costs in late middle age. *Journal of Physical Activity and Health*, 3(s1), S6-S19.
- Antunes, R., Frontini, R., Amaro, N., Salvador, R., Matos, R., Morouço, P., & Rebelo-Gonçalves, R. (2020). Exploring lifestyle habits, physical activity, anxiety and basic psychological needs in a sample of portuguese adults during COVID-19. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(12), 4360.
- Ardern, C. L., Büttner, F., Andrade, R., Weir, A., Ashe, M. C., Holden, S., . . . Winters, M. (2022). Implementing the 27 PRISMA 2020 Statement items for systematic reviews in the sport and exercise medicine, musculoskeletal rehabilitation and sports science fields: the PERSiST (implementing Prisma in Exercise, Rehabilitation, Sport medicine and SporTs science) guidance. *British Journal of Sports Medicine*, 56(4), 175-195. doi:10.1136/bjsports-2021-103987
- Biddle, S. J., & Asare, M. (2011). Physical activity and mental health in children and adolescents: a review of reviews. *British Journal of Sports Medicine*, 45(11), 886-895.
- Ekim, A. (2016). The effect of parents' self-efficacy perception on healthy eating and physical activity behaviors of Turkish preschool children. *Comprehensive Child and Adolescent Nursing*, 39(1), 30-40.
- Hassani, F., Shahrbanian, S., Shahidi, S. H., & Sheikh, M. (2020). Playing games can improve physical performance in children with autism. *International Journal of Developmental Disabilities*, 1-8. doi:10.1080/20473869.2020.1752995
- Kami, F., Kordi, M. R., Saffar Kohneh Quchan, A. H., Shahidi, S. H., & Shabkhiz, F. (2021). Does Ramadan Fasting Affect the Blood Coagulation System through A Session Soccer Match? *Journal of Nutrition, Fasting and Health*.
- Kaplan, Y., Demir, Ö., Karadaş, B., & Kaplan, M. D. (2012). Online weight loss supplement market and public health: An analysis of Turkish websites marketing weight loss supplements. *Cumhuriyet Medical Journal*, 34(2), 138-145.
- Molanorouzi, K., Khoo, S., & Morris, T. (2015). Motives for adult participation in physical activity: type of activity, age, and gender. *BMC Public Health*, 15(1), 1-12.
- Organization, W. H. (2010). *Global recommendations on physical activity for health: World Health Organization*.
- Peeri, M., Shahidi, S. H., & Azarbayjani, M. A. (2014). The effects of two types of pyramid and inverted-pyramid resistance trainings on GH and IGF-1

- serums of active young men. *International Journal of Biosciences (IJB)*, 5(1), 282-290.
- Sevimli, E., Deniz, D., & Ünlü, T. N. RISK FACTORS OF NON-COMMUNICABLE DISEASES IN TURKEY: A SHORT REVIEW. *International Journal of Health Management and Tourism*, 6(3), 594-604.
- Shahidi, S. H., Kingsley, J. D., Svensson, M., TAŞKIRAN, M. Y., & Hassani, F. (2021). Training Wiser Instead of Training Harder: A Complex Training Program (CPX). *Journal of Health and Sport Sciences*, 4(1), 15-18.
- Shahidi, S. H., Kingsley, J. D., & TAŞKIRAN, M. Y. (2022). Talent Identification Pathway “Coaches, Family, and Environment Eyes”. *Journal of Health and Sport Sciences*, 5(1), 17-20.
- Shahidi, S. H., Kordi, M. R., Rajabi, H., Malm, C., Shah, F., & Quchan, A. S. K. (2020). Exercise modulates the levels of growth inhibitor genes before and after multiple sclerosis. *Journal of Neuroimmunology*, 341, 577172.
- Shahidi, S. H., Stewart Williams, J., & Hassani, F. (2020a). Physical activity during COVID-19 quarantine. *Acta Paediatrica*.
- Shahidi, S. H., Stewart Williams, J., & Hassani, F. (2020b). Physical activity during COVID-19 quarantine. *Acta Paediatrica*, 109(10), 2147-2148.
- Slagter, S. N., van Vliet-Ostapchouk, J. V., Vonk, J. M., Boezen, H. M., Dullaart, R. P., Kobold, A. C. M., . . . Wolffenbuttel, B. H. (2014). Combined effects of smoking and alcohol on metabolic syndrome: the LifeLines cohort study. *PloS One*, 9(4), e96406.
- Smith, A., Jones, J., Houghton, L., & Duffell, T. (2016). A political spectator sport or policy priority? A review of sport, physical activity and public mental health policy. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 8(4), 593-607.
- Steinberger, J., Daniels, S. R., Hagberg, N., Isasi, C. R., Kelly, A. S., Lloyd-Jones, D., . . . Towbin, J. A. (2016). Cardiovascular health promotion in children: challenges and opportunities for 2020 and beyond: a scientific statement from the American Heart Association. *Circulation*, 134(12), e236-e255.
- TEKİNGÜNDÜZ, S. The Organization of the Health Care Services in Turkey. *Recent Advances in Health Sciences*, 648.
- WHO Guidelines on physical activity and sedentary behaviour. (2020). Retrieved from <https://www.who.int/news/item/25-11-2020-every-move-counts-towards-better-health-says-who#:~:text=The%20new%20guidelines%20recommend%20at,day%20for%20children%20and%20adolescents>.
- World Health Organization. (2010). *World Health Organization Global recommendations on physical activity for health*. Geneva, Switzerland: WHO.
- YILMAZ, F. K. Analysis of Physical Inactivity Based on Sociodemographic Criteria in Turkey. *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 126-132.
- Yuan, B., Huang, C., Liang, W., Li, J., & Zhong, S. (2020). Curvilinear Relations between Parallel Multiple Jobs and Physical Activities Functioning/Mental Health Problems: The Evidence from An Agriculture Population. *Journal of Occupational and Environmental Medicine*.

Ritmik ve Estetik Jimnastik Kız Öğrencilerinin Ritmik Kabiliyetleri İncelenmesi

Gantcheva Giurka^{1}*

¹ National Sports Academy “Vassil Levski” Sofia, Bulgaria

*Sorumlu Yazar: giurka@abv.bg

Gönderilme Tarihi: 05.05.2022– Kabul Tarihi: 18.08.2022

Öz

Ritmik ve estetik jimnastik alanındaki yarışma etkinliği müzik eşliğinde gerçekleştirilir. Müzik-hareket arasındaki ilişki her şeyden önce yarışma yönetmelikleri standartları ile birlikte bireysel ritmik kabiliyetler tarafından belirlenir. Farklı yönetmeliklerdeki kurallara göre yarışan jimnastikçilerin farklı ritmik kabiliyet düzeyine sahip oldukları tahmini ritmik ve estetik jimnastik alanında yarışan kız öğrencilerinin objektif ritmik kabiliyet düzeyi incelenmek üzere işbu incelemenin amacı oluşturdu. Bu alanda yarışan 61 kız öğrencisi inceleme işlerimize katıldı. Test: 1. Dört kare sıçrama; 3. Dört kareye çapraz sıçrama; 3. El ayak duvara frontal vuruş; 4. Ayak ve el ile ritim dışı vuruşlar. Egzersizleri el ve ayak ile eş zamanlı ve ritmik olarak yerine getirilmesi kabiliyeti ritmik jimnastiğin özel belirtilerinden biridir. Bu beceriler her iki grupta yarışma yönetmelikleri standartlarına ve farklı aletler ile yapılan kompozisyonlarda el ile ayak işi gereklerine göre farklı yollardan mükemmelleştirilmiştir. Hareketlerin aynı ritmik yapıya tabi oldukları ritmik koordinasyon test bataryasının / grubunun/ uygulanması iç hareket mekanizması ile müzik eşliğinde gerçekleştirilen jimnastik dallarındaki motor aktivitenin ritmi arasındaki ilişkinin açıklanmasını mümkün kılmıştır. İnceleme sonuçları artistik spor alanlarından kız yarışmacılarının bireysel ritmik kabiliyetlerinin mükemmelleştirilmesine yeni yollar açacak yaratıcılık süreçlerine yardımcı bulunacaktır.

Anahtar kelimeler: koordinasyon unsurları, jimnastik, müzik ritmi

Research of Rhythmic Abilities of Rhythmic and Aesthetic Gymnastics-Students

Abstract

The competitive performance in rhythmic and aesthetic gymnastics is done with musical accompaniment. The connection between music and movements is determined by the requirements of the Code of Rules and the individual rhythmic abilities. The suggestion that gymnasts who have competed according to different rules have different level of rhythmic abilities determined the aim of our research: to determine objectively the level of rhythmic abilities of rhythmic and aesthetic gymnasts. The research was done among 61 students – former competitors. Testing: 1. Jumps in four squares; 2. Crossover jumps in four squares; 3. Frontal kicking with legs and arms on the wall; 4. Kicking with legs and arms (in corner). The skills for rhythmical execution of the arm and leg movements are one of the specifics typical of rhythmic gymnastics. These skills have been perfected indifferent way by the two groups according to the competitive rules and the requirement for a certain arm and leg work in the routines with different apparatuses. Applying a test battery for coordination in rhythm, where the movements are subjected to the same rhythmical structure, will enable the clarification of the relation between the inner motor mechanism and the rhythm of motor activity in gymnastics disciplines, practiced with musical accompaniment. The results from the research will help the creative process when looking for new ways of perfecting the individual rhythmic abilities of competitors in artistic sports disciplines.

Keywords: coordination components, gymnastics, music rhythm

INTRODUCTION

Rhythmic gymnastics and aesthetic group gymnastics are disciplines that have their own distinctive characteristics, but also significant similarities. Rhythmic gymnastics has two disciplines: individual and ensemble. Individual participation, performing with apparatuses – rope, hoop, ball, clubs and ribbon. Ensemble – five gymnasts perform one combination with one apparatus and one combination with two different apparatuses. The performance with apparatuses, which have been the same since one thousand nine hundred and seventy-three, is the most recognizable element of this gymnastics kind (Gantcheva, 2018).

Aesthetic group gymnastics – a team of 6 to 10 gymnasts, but practice show that the optimal number is eight gymnasts, a combination without apparatuses. Aesthetic group gymnastics historically preceded rhythmic gymnastics but despite the numerous competitions of different rank and the increasing rivalry, it is still considered to be easier to practice. The body exercises performed in both disciplines are the same. The competitive performance in rhythmic and aesthetic gymnastics is made with musical accompaniment. The relation music-movements is established mostly because of the requirements in the Code of Rules, but also due to coaches' views about the use of different music styles and genres, on the basis of gymnasts' abilities for interpretation of music compositions and their individual rhythmical abilities (Viner-Usmanova, 2015). These requirements are the foundation for the creation and evaluation of the routines.

They set the parameters of play with music, dance steps execution, and rhythmical execution of the exercises from the major structural groups related to their correct technical performance (Gantcheva, 2017).

A number of authors have done research on the rhythmical abilities of athletes and people engaged in motor activities with musical accompaniment (Jeffcock, 2006, Zachopoulou vd 2004, Videv, 2015). The rhythm of human activities can be generally defined as a way of synchronization or unification of the rhythms between the movements of different body parts, between moving object and person, two people, and a person and melody (Schaal vd 2004). From the point of view of our image of musical rhythm, we think both musical and body-motor rhythm are identical (Kursi ve Gzirian, 2014). Being an inborn sense, rhythm is present in almost all human daily activities, and in the very human organism – heart rate, breathing, etc. (Zachopoulou vd 2004).

All body systems (respiratory, cardiovascular, locomotory) work in a certain rhythm. In this complex sense, rhythm has a particular place in human organism both for maintaining its homeostasis and for performing its movements (Jeffcock, 2006).

The ability to feel and reproduce rhythm is in the base of a number of sports disciplines, called 'artistic' because of the synchronization of human movements with music – rhythmic gymnastics, synchronized swimming, figure skating, sports dances (Karpenko, 2003). It is considered one of the most important complex qualities and the nature of these disciplines requires its continuous perfection (Rosato ve Fazio, 2006).

The rhythmical ability, defined as a component of coordination abilities, has its manifestation in gymnastics disciplines – rhythmic, aesthetic, artistic gymnastics, aerobics, sports acrobatics, where routines are performed with music accompaniment (Hadjiev vd 2011). Authors divide them into the following five components: reaction ability; rhythmic ability; balance ability; spatial orientation ability; kinesthetic ability for differentiation.

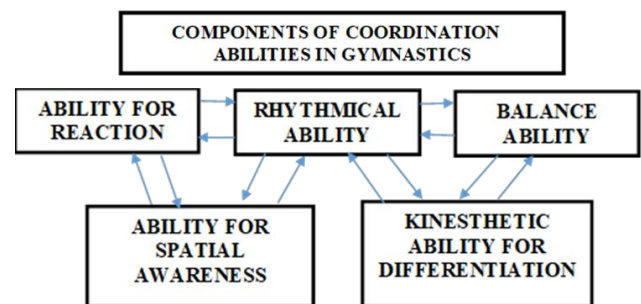

Figure 1 Components of coordination abilities in gymnastics (according to Hadjiev, N., K. Andonov, D. Dobrev, V. Petrov)

Human movements can adapt their rhythm to an outer rhythm (Hafe, 2016). In gymnastics this is expressed through the adaptation to the relation music-movement and the connection of the music phrases, accents, rhythm, specific dynamics and harmony (Rosato, 2006). Music is the only means which, during motor activity, could set the exact rhythm of performance and measure precisely the continuation of the different phases of the movements (Viner-Usmanova, 2015). It is also an accurate reference point for restoration of the execution precision when a mistake has been made (Marcez ve DiSanto, 2000). Music rhythm influences to a great extent the process of mutual actions in group gymnastics (Gantcheva, 2017) but is also an important element in the contents of the curative kinds of gymnastics aimed at developing biological abilities of human body, adequate breathing rhythm which facilitates the adaptation of organisms to the environment (Macovei, 2006).

Rhythmical abilities, being a phenomenon in the field of physical culture, have provoked interest in lots of researchers in the field of gymnastics in their attempt to solve some curative, aesthetic, general development and rehabilitation tasks (Terehina, 1991, Sosina, 2009). In the artistic disciplines, where the relation music-movements is particularly important, researchers use tests including movements close in structure to basic movements in the

certain discipline (Shaykin, 2015). Setting a rhythm and tempo of execution with the use of a metronome or the modified option – the use of music accompaniment with preliminarily set moderate tempo (122 or 128 beats per minute) is a successful way to unite the two components of the discipline – movement and music (Tarnichkova, 2016). Aim of this study, To objectively establish the level of rhythmical abilities of people who practiced rhythmic and aesthetic gymnastics.

METHODOLOGY

Participants

The research was done among 61 students – former competitors and in two stages: in 2021, at the National sports Academy, Sofia:

I group – rhythmic gymnastics students;

II group – aesthetic group gymnastics students.

We recorded anthropometric data about stature and weight and data about age and sports experience.

Methods

To record data about the rhythmical abilities of the researched individuals upon execution of movements performed only with legs and movements performed with legs and arms simultaneously. In order to fulfill the aim of the research we used tests recommended by Damjanovska vd (2013) and tried out in rhythmic gymnastics (Damjanovska vd 2015). Four tests for assessment of coordination in rhythm were used and the results were recorded in number of cycles made in 20 seconds:

Jumps in four squares – In the floor are painted four squares of the same dimension, 40x40 cm, spaced from each other in 5 cm. The performer stands in an upright position, with free slumped hands beside the body, in the right lower square. The movement starts with a jump of the right foot into the right upper square, jumping with the left foot into the left upper square, starting with the right foot in the lower left square and taking three steps (right, left, right foot), after the performed three steps, with his left foot jumps in the left upper square, with the right foot jumps in the top right square, and starting with the left foot in the lower right square takes three steps (left, right, left foot). This makes one cycle of movements. The test is executed three times, the number of the best performed cycles in 20 seconds is recorded. Practicing is not allowed. (Damjanovska et al., 2013, p. 282).

Crossover jumps in four squares – Is the same as the previous test, but here the movement starts with left foot jump in the left upper square, and with his right foot in the right upper square, with the left leg jump in the lower left square is performed three steps (left, right, left foot). Then the movement starts with the right foot jump in the top right square, then with left foot jump in the left upper square and starting with the right foot in the lower right square is performed three steps (right, left, right foot). This

makes one cycle of movement. The test is executed three times, the number of the best cycles in 20 seconds is recorded. Practicing is not allowed. (Damjanovska et al., 2013, p. 282).

Frontal kicking with legs and arms on the wall – On the floor in length of 20 cm from the wall, is marked a line, behind which stands the performer in upright position, turned with her face to the wall. Also, in 20 cm height is drawn a line. Hands of subjects are raised at a right angle in the height of the shoulders. Within 20 seconds, the performer should do the following actions: with his right foot hits the wall over the line, lowers his right foot on the floor, then takes a shot with his left foot, lowers the leg down to the floor. Then follows alternately hits with hands to the wall as follows: right hand, after that with the left hand and again with the right one. That is one cycle of movement. The next cycle of movement starts with a hit of his left foot to the wall, and then with the right foot continuing with alternately hitting the left, right, left hand to the wall. Cycles of movements is performed by the end of 20 seconds. The test is executed three times, the number of the best performed cycles is recorded. Practicing is not allowed. (Damjanovska et al., 2013, p. 282).

Kicking with legs and arms (in a corner) – This test is performed in the corner of a room. On the left and right side of the floor, in height and distance from the floor, are marked lines with a length of 20 cm. Respondent in upright position, with arms raised to the level of the shoulders, stands on the marked place. With the right side of the body the hits are performed to the right side wall, while with left side of the body to the left side of the wall. But the movements are performed as follows: the respondent with the left foot hits the left wall above the line and lowers the leg on the floor, with his right hand hits the right wall at the height of the chests, separates the arm from the wall, with his left hand, at the height of the chests, hits two consecutive times in the left wall, separates the left hand from the wall, with the right foot strikes the right wall and lowers the leg on the floor. This makes one cycle of movement. Respondent, starting with hitting with his left foot into the left wall opens the next cycle of movement. The test is executed three times, the number of the best performed cycles in 20 seconds is recorded. Practicing is not allowed. (Damjanovska et al., 2013, p. 282).

Math-statistical methods:

Variation analysis of the results from the research aimed at establishing the statistically significant relations between the variables of coordination in rhythm.

All statistical analyses were performed with the use of SPSS 19.

RESULTS

The variation analysis of the results is presented in tables 1 and 2. The average number of cycles performed for test 1 ranged between 7.23 and 7.46 in both groups, and on the basis of the values of the variation we can claim that the samples were relatively homogeneous $V=26.22$ and $V=20.84$, at critical values of the coefficients of asymmetry (As) and excess (Ex) at significance level $\alpha=0.05$ from 0.795 and 1.556.

The distribution of the values was normal. We can draw such a conclusion on the basis of the coefficients of asymmetry and excess and the values of the range (R) which were approximately the same ($R=8$, $R=6$). The results from test 2 are similar– Crossover jumps in four squares. The complication of the task compared to test 1, i.e. the execution of crossover steps in test 2, did not alter the achieved results significantly for $x=7.09$ for the first group and $x=6.81$. The increased values of the range (R) with two units ($R=10$, $R=8$), a total of 20 steps, mean that the subjects' achievements were definitely weaker. The coefficient of variation $V=29.51$ and $V=24.94$ shows an approximate homogeneity of the sample.

In the second group of tests, where the movements are executed with legs and arms simultaneously (test 3 Frontal kicking with legs and arms on the wall, and test 4 – Kicking with legs and arms (in a corner) the average values of the results were numerically close for the two groups separately – $x=10.20$ and 10.60 for the first group and $x=11.92$ and 11.62 for the second group. The values of the coefficient of variation were between 10 and 30% and determined that the sample was relatively homogeneous with the exception of test 3 for the first group of researched individuals with $V=30.98$, which determined the sample as highly non-homogeneous. These results were supported by the values of R (15, 11, 12, 13) being an index for a great dispersion in the sample.

Table 1 Variation analysis of the results from the research among students from the I group

	INDICATOR	n	Xmin	Xmax	R	X	$m \bar{x}$	S	V	As	Ex
1	Jumps in four squares	35	3	11	8	7,23	0,32	1,90	26,22	-0,294	0,174
2	Crossover jumps in four squares	35	1	11	10	7,09	0,35	2,09	29,51	-0,509	0,702
3	Frontal kicking with legs and arms on the wall	35	5	20	15	10,20	0,53	3,16	30,98	1,027	1,698
4	Kicking with legs and arms (in a corner)	35	5	16	11	10,60	0,51	3,03	28,59	-0,057	-0,622
5	Age	35	19	24	5	20,91	0,24	1,40	6,70	0,161	-0,908
6	Sports experience	35	7	18	11	13,17	0,44	2,60	19,70	-0,575	-0,134
7	Height	35	158	180	22	167,94	0,79	4,70	2,80	0,201	0,461
8	Weight	35	45	63	18	54,66	0,67	3,96	7,24	-0,144	0,305

Table 2 Variation analysis of the results from the research among students from the II group

	INDICATOR	n	Xmin	Xmax	R	X	S	V	As	Ex
1	Jumps in four squares	26	4	10	6	7.46	1.56	20.84	-0.303	-0.37
2	Crossover jumps in four squares	26	2	10	8	6.81	1.70	24.94	-1.003*	2.226*
3	Frontal kicking with legs and arms on the wall	26	8	20	12	11.92	2.98	24.98	0.789	0.713
4	Kicking with legs and arms (in a corner)	26	7	20	13	11.62	3.16	27.23	1.147*	1.085
5	Age	26	19	33	14	21.27	2.65	12.44	3.71*	16.397*
6	Sports experience	26	8	16	8	13.15	1.87	14.21	-0.679	0.728
7	Height	26	160	182	22	169.35	4.27	2.52	0.519	2.262*
8	Weight	26	48	69	21	56.54	5.85	10.35	0.431	-0.861

The results from the correlation analysis of the researched indexes is presented in the table 3 and the conditional division of the tests into two groups (movements performed only with legs and movements performed with legs and arms simultaneously) can help the analysis of the obtained results. The tests from the I group correlate to a great extent (,707**), while the tests from the II group are in a moderate degree of correlation (0,423). The results from test 4, Kicking with legs and arms (in a corner) correlate to a normal extent with the other tests for coordination in rhythm (,423* ,441** ,465**).

Table 3 Correlation analysis of the researched indexes

	Frontal feet and hands hitting against a wall	Jumps in four squares	Cross jumps in four squares	Feet and hands hitting (in a corner)	Age	Sports experience	Height	Weight
Frontal kicking with legs and arms on the wall	1							
Jumps in four squares	0,267	1						
Cross jumps in four squares	0,175	,707**	1					
Kicking with legs and arms (in a corner)	,423*	,441**	,465**	1				
Age	-0,155	0,019	0,083	0,22	1			
Sports experience	-0,062	-0,074	0,111	-0,073	0,037	1		
Height	-0,061	0,12	-0,029	0,271	0,174	0,008	1	
Weight	-0,161	0,305	0,135	0,226	-0,027	-0,103	,506**	1

DISCUSSION

The rhythm of the movements, according to Shaykin, (2015), is determined to a great extent by the natural rhythm of the body. Metikoš vd (2003) added that individual rhythmical abilities were domineering for the accurate execution of the movements.

The actions in different kinds of gymnastics are generally a preliminarily established motor model with relatively constant structure. Learning the movements is closely related to typifying the rhythm of their execution and the rhythm of the musical accompaniment used (Hadjiev vd 2011). The requirements of the competitive rules regarding music and its usage are an important factor for the rhythm

of gymnastics exercises (they are shown in table 4). The ability to re-create the peculiarities of the sound through movements is one of the main qualities in gymnastics (Rosato, 2006) and the re-creation of complex rhythmical structures depends, to a great extent, on the level of preparation – technical and musical, as well as on the complexity of the musical forms (Borissenko, 2000).

Table 4 Requirements to the musical accompaniment used

ACCORDING TO THE TEMPO, RHYTHM, MUSICAL CHARACTER AND ACCENTS
<i>Rhythmic gymnastics</i>
<p>Rhythm: The movements of the body as well as the apparatus must correlate precisely with the musical accents, and the musical phrases; both the body and apparatus movements should emphasize the tempo/pace of the music.</p>
<i>Aesthetic gymnastics</i>
<p>Variety in the music: Music of the composition must be varied. Variation in the music comes from different rhythms, tempos, and dynamics. The music must be rhythmically varied and this can include the rhythm of the music itself or the use of the basic rhythm and melody of the music during the composition of the routine.</p> <p>Structure of the music supports the composition: The composition must complement the structure of the music such as the use of the background rhythm and melody. In addition, the use of rhythm and melody as well as different shades and effects of the music must be shown in the composition and execution.</p>

The nature of the two gymnastics kinds and their similarities in the performance with body are the basis for development and perfection of rhythmical abilities through their contents. The skill to change the rhythm of execution of basic movements such as steps, runs, turns, change in the level of play (high – jumps; average – balances, spins; low – rolls, pre-acrobatic movements), collaborations and other interactions with partners are the specific side of the disciplines. The identical results from the tests for the two groups show that despite some differences in the discipline which the subjects practice and the differences in the requirements in the competitive Code of Rules for the certain Olympic cycle, the main component for perfection of rhythmical abilities is the musical accompaniment being the only proper means for measurement of the duration of the exercises and more specifically – their different phases (Tishinov vd 2010). The performance of motor activities with musical accompaniment with different structure improves the abilities for quick and correct change in the rhythm of performance of different movements and combinations. The applied tests for coordination in rhythm are designed in a similar way, according to their rhythmical structure (table 3). The movements are executed in two four (2/4) rhythm. The conditional division of the tests into two groups corresponds to both the index execution with certain limbs and the above mentioned rhythmical

structure. In tests 1, 2 and 3, the feet movements are performed in one rhythm. The faster movements in the second rhythm are performed with hand in test 3, and with feet in tests 1 and 2. We can say that test 4 introduces a more complex option because in both rhythms (first and second) the movements are performed with hands and feet, in the first part they are slower, and in the second part they are faster, i.e. the rhythm of the movements is changed and the sequence of the movements is changed too.

Table 5. Design of the tests for coordination in rhythm

Time	2/4	
Rhythm	One, two + one, two-three	
Movements counting	One, two	One, two-three
Test-1 Jumps in four squares	Two movements with feet	Three quick movements with feet
Test-2 Cross jumps in four squares	Two movements with feet (change of direction)	Three quick movements with feet
Test-3 Frontal feet and hands hitting against a wall	Two movements with feet	Three quick movements with hands
Test-4 Feet and hands hitting (in a corner)	Two movements – with foot and hand	Three quick movements – two with hand and one with foot

The gymnasts have perfected such exercises typical for rhythmic gymnastics, mostly with apparatuses or especially when the combination of exercises with body and apparatus requires greater amplitude and wider movements with the body (jumps, travelling, broad steps) and faster movements with lower amplitude with the apparatus (small circles, spins, snakes, spirals and mills). The execution of such motor activity where the different parts of the body can perform simultaneously three and more movements in different rhythm is visible in the achieved results. The execution of a number of rhythmical steps with musical accompaniment in competitive routines is an obligatory requirement according to the Code of Points and it definitely helps gymnasts' mastery of

coordination in rhythm. The use of musical accompaniment on a day-to-day basis in the education-training process is one of the reasons why the execution of movements with complex rhythmical structure and the ability to change the rhythm of the movements quickly, sometimes within one rhythm, is a habit which the gymnasts have built.

CONCLUSION

The establishment of the level of rhythmical abilities of the female students who major in rhythmic and aesthetic gymnastics allows us to justify the assumption that the main factor for the development and perfection of these abilities is the purposeful use of musical accompaniment in the training process.

References

- Borissenko, S.I., (2000), Povishenie ispolnitel'skogo masterstva gimnastok na osnove sovershenstvovaniya horeograficheskoi podgotovki. Avtoreferat disertacia kand. Ped. Nauk – SPb, pp. 21 // Борисенко, С.И. (2000). Повышение исполнительского мастерства гимнасток на основе совершенствования хореографической подготовки. Автореферат диссертация канд.пед.наук. – СПб. с. 21.
- Damjanovska M., Gontarev S., Radisavljević L. (2013) Determination of measurement characteristics for rhythmic skills assesment tests. Conference proceedings, p. 274-280. Effects Of Physical Activiti Application to Anthropological Status With Children, Youth and Adults. Univezrzitet u Beogradu, Fakultet sporta i fizickog vaspitanja, 11-12 decembar.
- Damjanovska, M., Gontarev, S., Rhedzepi, A., Gantcheva, G. (2015) Comparing reliability and validity of some tests with classic and image model of assesment rhythmic ability. Sborník příspěvků z mezinárodní vědecké conference. Evropské Pedagogické Fórum, 23-27.11. Vol. V. ISBN 978-80-87952-11-5 Hardek Králové, Česká Republika.
- Gantcheva, G. (2017) Rhythmic gymnastics – complexity and difficulty. Book. Sofia. BOLID INS. ISBN 978-954-394-224-4. // Ганчева, Г. Художествена гимнастика – сложност и координация. Монография. София. БОЛИД ИНС. 2017. ISBN 978-954-394-224-4.
- Gantcheva, G. (2018) Rhythmic gymnastics – hystorical revue. Book. Sofia. BOLID INS, ISBN 978-954-394-234-3. // Ганчева, Г., (201) Художествена гимнастика - исторически аспекти. Монография. София. БОЛИД ИНС. ISBN 978-954-394-234-3.
- Gantcheva, G. (2004) Aesthetic gymnastics. „Sport I nauka“ No. 6, pp. 50-53 // Ганчева, Г., (2004) Естетическа гимнастика. „Спорт и наука“, (6): 50-53.
- Hadjiev, N. at. All (2011) Gymnastics – physical preparation, NSA PRESS, Sofia. pp. 101-115. // Хаджиев, Н., и кол. (2011) Гимнастика – физическа подготовка. НСА ПРЕС София: 101-115.
- Jeffcock, D. (2006) How music works with Howard Goodall - 02 Rhythm [Motion Picture].
- Metikoš, D., Milanović, D., Prot, F., Jukić, I., Marković, G. (2003) Teorijske i metodičke osnove razvoja koordinacije. U Milanović, D., Jukić, I. (ur).
- Rosato, M-R. (2006) Relazione tra ritmo movimenti ed il ritmo-musicale ne gliesercizide GR. International Meeting on Rhythmic Gymnastics: identity and sports issues. Torino. Italy pp. 138-143.
- Shaykin, K.G. (2015) Development of coordination abilities of an athlete. Taganrog State pedagogical Institute named after A. P. Chekhov., Taganrog, Rostov district, Moscow, Russia.
- Tishinov, O., Albert, E. (2010) Investigation of the balance stability in the east Asian martial arts. „Sport I nauka“ No. Extra pp. 74-81 // Тишинов, О., Алберт, Е. (2010) Изследване на равновесната устойчивост при статично-силови упражнения в източните бойни изкуства” „Спорт и наука“, (изв): 74-81.
- Videv, E. (2016) Division and alternation of attention of stunt performers in extreme situation. RIK (Research in Kinesiology) Vol.44, 1/2016 113-119.
- Viner-Usmanova, I. (2015). Teoria i metodika hudojestvennoi gimnastike – artistichnost i eio puti formirovaniya. Book. Moskva. Izdatelstvo “SPORT” // Винер-Усманова, И.А. (2015). Теория и методика художественной гимнастики – артистичност и её пути формирования. Москва. Издательство „SPORT“.
- Zachopoulou, E., Tspakidou, A., Derri, V. (2004) Effects of a developmentally appropriate music and movement program on motor performance. Early Childhood Research Quarterly, 19 (4), pp. 631-642.
- FIG Code of points <https://fig-gymnastica.org>
- IFAGG Code of points <https://gymdanmark.dk>

Uluslararası İlişkilerde Bir Kamu Diplomasisi Aracı Olarak Spor: ABD ve Katar Örnekleri

Cem Çetin^{1*}

¹ Marmara Üniversitesi, İletişim Fakültesi, İstanbul, Türkiye

*Sorumlu Yazar: cemcetin67@gmail.com

Gönderilme Tarihi: 18.05.2022- Kabul tarihi: 28.08.2022

Öz

Spor karşılaşmalarının sadece bir oyundan ibaret olmadığını keşfedenler, sporu farklı amaçlar için kullanmaktadırlar. Sporun farklı amaçlara hizmet edebileceğini keşfedenler 1900'li yılların ilk yarısında Mussolini ve Hitler gibi ülke liderleri olduktan sonra, ülkeler sporu kendi çıkarlarına uygun bir şekilde kullanmaya başlamışlardır. Bu süreçte ülkeler son yıllarda kamu diplomasisi politikalarına sporu da eklemiştir. Kamu diplomasisi alanına, bir yumuşak güç aracı olarak sporun girmesinin nedeni, spor karşılaşmalarının uluslararası kamuoyunda uyandırdığı ilgidir. Başta Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin bir ürünü olan Yaz Olimpiyat Oyunları ile Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği'nin (FIFA) Dünya Kupası, markalaşmayı başarmış uluslararası spor organizasyonları olarak milyonlarca hatta milyarlarca kişi tarafından büyük bir tutkuyla takip edilmektedirler. Böyle bir gerçek söz konusuysen, ülkeler sporun kitlelerle olan bu ilişkisinden faydalanmaya çalışmaktadırlar. Bu çalışma ABD ve Katar'ın kamu diplomasisi stratejileri çerçevesinde bir yumuşak güç aracı olarak sporun gücünden nasıl faydalandıklarını, ne gibi yöntemler izlediklerini ve beklentilerini ortaya koymaktadır. Bu iki ülkenin seçilme nedeni, farklı özelliklere sahip her ikisinin de bu alanda uyguladıkları başarılı stratejileridir.

Anahtar kelimeler: Kamu diplomasisi, yumuşak güç, spor, medya, Olimpiyat Oyunları

Sport as a Public Diplomacy Tool in International Relations: The Examples of The United States and Qatar

Abstract

The ones who are aware that sport events are more than entertainment, consider these events from a different perspective. The history of the twentieth century sheds powerful light on this question: sport has been scientifically used by political leaders like Mussolini and Hitler, to consolidate their power in the framework of massive political communication. It has also fueled that of democratic leaders, both nationally for electoral purposes and internationally to enhance the image of their countries. Thus, we note that most countries have used sport, as a tool of soft power, for political ends especially in public diplomacy during these last decades. They primarily use it to reach populations in all countries of the world. It is undeniable that large international sports organizations, such as the IOC (International Olympic Committee) or FIFA (Federation International de Football Association), offer a range of sports events capable (Olympic Games, World Cup) of arousing the interest, often passion of hundreds of millions of people. From this observation, our study tries to understand how two countries like the United States and Qatar can use sport to fuel their international strategies, as part of their public diplomacy. It analyzes the methods implemented with regard to their international policy objectives. The reason for choosing these two countries is twofold: firstly, they are particularly active in this area; secondly, they have very different characteristics, which makes the comparison relevant in our view.

Keywords: Public diplomacy, soft power, sport, media, olympic games

Giriş

Günümüz dünyasında spor organizasyonları gerek ulusal gerekse uluslararası olsun kitlelerin yoğun ilgisiyle karşı karşıyadırlar. Sporun toplum hayatındaki önemini fark edenlerden İtalyan film yönetmeni Pier Paolo Pasolini, “Spor o kadar önemli bir uygarlık olgusudur ki, yönetici sınıf ve entelektüeller tarafından göz ardı ve ihmal edilmemelidir” (Pasolini, 2012, s.8) görüşünü savunmaktadır. Pasolini dışında spor-toplum ilişkisinin önemini farkında olan, Boniface, Kuper, Brohm, Vassort, Auster gibi sosyal bilimlerin farklı alanlarında çalışan entelektüeller de, “Spor, göz ardı edilmeyecek kadar stratejik bir öneme sahiptir” tespitinde bulunmaktadırlar. Sporun stratejik konumuna dikkat çekenlerin, böyle bir görüşü benimseyip, çalışmalarına taşımalarının nedeni, 1900’lü yılların ilk çeyreğinden itibaren ülkelerini yöneten siyasilere spor, spor organizasyonları aracılığıyla kendi çıkarları için kullanıp, hedefledikleri sonuçlara ulaşmalarıdır. Spor-siyaset ilişki üzerine yaptığı çalışmalarla tanınan Vassort’un, “Sporun devletin ideolojik aygıtı olmak gibi bir işlevi bulunmaktadır. Domine edilen kitleye, politik ve ekonomik çıkarlarını unutturur. Dolayısıyla güçlü bir uyuşturucu güce sahiptir” (Vassort, 2005, s.29) görüşü, geçmişten günümüze uzanan sporun ne tür bir stratejik işlevselliğe sahip olduklarını gözler önüne sermektedir.

Vassort’ın spor değerlendirmesi, aslında sporun etkili bir iletişim aracı olduğunu ortaya koymaktadır. Spor etkili bir iletişim aracı yapan özellik, spor organizasyonlarının insanların duygularına hitap etmesiyle yakından alakalıdır. Spor ile kitleler arasında güçlü bağlar, spor organizasyonlarında var olan heyecan, endişe, korku, neşe, mutluluk, hüznün gibi duygular aracılığıyla kurulmaktadır. Sportif başarılar kitleleri mutluluktan sokaklara dökerken, sportif başarısızlıklar ise bireylerde üzüntü ve hayal kırıklığına neden olup, kitleleri şiddet olaylarına kadar sürüklemektedir. Spor ile kitleler arasındaki bu etkileşimin farkında olan sporun aktörleri (federasyonlar, kulüpler, lig birlikleri ya da özel teşebbüsler), sahibi oldukları spor organizasyonlarını, hedef kitlelerine mesaj gönderip kamuoyu oluşturmak isteyen güç odaklarının hizmete sunmaktadırlar. Güç odakları arasında yer alan öznelerden biri olan devleti yönetenler, 1900’lü yılların ilk yarısından itibaren yönetim hedefleri doğrultusunda, spor gibi kitleler üzerinde güçlü bir etkiye sahip iletişim aracından faydalanmaktadırlar

Sporu etkili bir iletişim aracı yapan nedenler ve ülkelerin sporu kullanma stratejileri

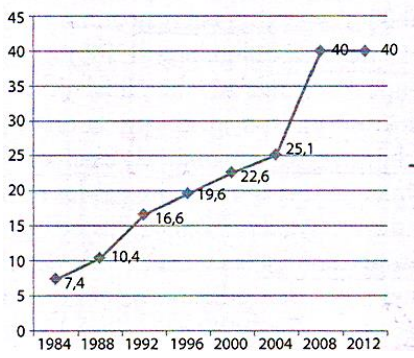
İletişim ve pazarlamaya sadece ürünlerini hedef kitleleriyle buluşturma arzusundaki şirketler ihtiyaç duymamaktadırlar. Yaşayan canlı mekanizmalar olarak ülkelerin de iletişime ve pazarlamaya ihtiyaçları bulunmaktadır. Günümüz dünya coğrafyasında çok fazla ülkenin olması, bu alanda iletişimin ve pazarlamanın önemini arttırmaktadır. 1945 yılında 51 ülkenin bir araya gelmesiyle kurulan Birleşmiş Milletler’in (BM) üye sayısı yetmiş beş yıllık süreçte hızlı bir şekilde artmıştır. Kuruluşundan 10 yıl sonra BM’nin üye sayısı 51’den 76’ye çıktıktan sonra, bu toplam 1960’lı yılların başında

100 barajını geçip 104’ü bulmuştur. 1978 yılında BM’ye üye sayısı 150 barajına ulaştıktan sonra, bu toplam 2011 yılından bu yana ise 193’tür (Kaynak: <https://www.un.org/fr/about-us/growth-un-membership-1945-present>).

Dünya coğrafyasında boy göstermeye başlayan yeni ülkeler, seslerini dünyaya duyurmak ve tanınmak, eski ülkeler ise dünya haritasındaki mevcudiyetlerini devam ettirmek, mevcut imajlarını geliştirmek, itibarlarını pekiştirmek, siyasi rejimlerini, ideolojilerini diğer ülkelere kabul ettirmek gibi nedenlerden dolayı iletişim stratejilerine ihtiyaç duymaktadırlar. Bu çerçevede uluslararası spor organizasyonları, yeni ve eski ülkelerin iletişim hedeflerini karşılayacak özelliktedirler. Ülkeler, stratejik bir iletişim aracı olarak ulusal ve uluslararası spor organizasyonlarını, hedeflerine ve imkanlarına göre kullanmaktadırlar. Bazı ülkeler, sahip oldukları spor kültürü ya da ekonomik güç ve lobi gücüyle uluslararası spor organizasyonlarına ev sahipliği yaparlarken, maddi imkanları ve lobi gücü sınırlı olan ülkeler ise spor organizasyonlarına katılarak hedeflerini gerçekleştirmeye çalışmaktadırlar. Dünyaya seslerini duyurmak isteyenler için katılım yeterli olurken, uluslararası ilişkilerde söz sahibi olanlar için katılımın mutlak surette sportif başarıyla desteklenmesi gerekmektedir.

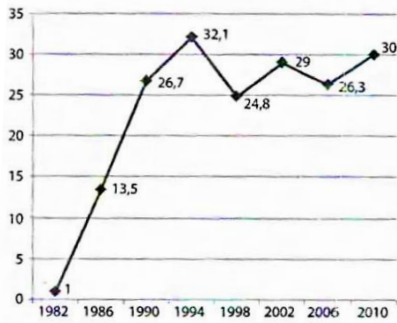
Ülkelerin iletişim stratejilerinde kullandıkları sporu, etkili bir iletişim aracı yapan unsurlar vardır. Bunların başında insanların spor organizasyonlarına gösterdikleri ilgi gelmektedir. Markalaşmayı başarmış spor organizasyonlarında tribünler hiçbir zaman boş kalmamaktadır. Kitleler, markalaşmayı başarmış bu türden organizasyonları zamanlarını ayırarak, bazen de önemli fedakarlıklarda bulunarak büyük bir tutkuyla takip etmektedirler. Kitlelerin ilgisi dışında, medyanın ilgisi de sporu etkili bir iletişim aracına dönüştürmektedir. Gazeteler, radyolar, televizyonlar ve sosyal medya (Twitter, instagram, youtube gibi), uluslararası spor organizasyonları yayınlarıyla, spor dünyasının aktörleriyle kitleler arasında son derece önemli bir köprü işlevi görmektedirler (Çetin, 2021, s.73).

Medya araçları içinde özellikle televizyon, dünyanın dört bir tarafında milyonlarca hatta milyarlarca insana ulaşarak, sporun kitleler üzerindeki etkisini en üst seviyeye çıkartmaktadır. Televizyon kanallarının çoğu zaman canlı olarak yayınladıkları spor organizasyonlarını ekranları başında milyonlar, Yaz Olimpiyat Oyunları ya da Dünya Kupası gibi büyük spor organizasyonları söz konusu olduğundan milyarlar izlemektedirler (Bkz: Şekil No:1 ve No:2). Televizyonun bu yayınları sayesinde spor endüstrisi, dünyanın dört bir köşesinde sürekli büyümektedir. Spor dallarının çeşitlenerek gelişmesi, spor sahalarının hem çeşit hem de yer olarak yaygınlaşması, lisanslı sporcu sayısının artması, spor organizasyonlarının ve spor ürünlerinin çeşitliliği spor endüstrisinin nasıl bir büyüme içinde olduğunu göstermektedir.

Şekil No: 1. 1984/2012 Olimpiyat Oyunlarının Toplam İzleyici Sayısı (Milyar/Kişi)

Kaynak: IOC

Şekil No: 2. 1982/2010 Dünya Futbol Şampiyonasının Toplam İzleyici Sayısı (Milyar/Kişi)

Kaynak: FIFA

Kitlelerin uluslararası spor organizasyonlarını büyük bir tutkuyla izlemelerinin nedeni, sportif rekabetin doğrudan insan duygularına hitap etmesidir. Her seviyedeki spor karşılaşmalarında sevinç, coşku, hüznün, heyecan, endişe, merak, belirsizlik gibi duygular hiçbir zaman eksik kalmamaktadır. Spor sahalarındaki bu duygular, günlük hayatın neden olduğu sorunlardan uzaklaşmak isteyen insanlara cazip gelmektedir. Modern sporun doğuşundan sonra sporseverler, spor karşılaşmalarında yaşadıkları bu duyguları sadece spor sahalarına giderek tecrübe ederlerken, iletişim teknolojisindeki gelişmelerin bir sonucu olarak artık böyle bir mekan sınırlaması bulunmamaktadır. Radikal değişimin zeminini hazırlayan televizyon yayınları, sporcuların performanslarını, spor karşılaşmalarının yapıldıkları stat, salon, kort, havuz gibi sportif alanlardan çıkartıp, evlerin içine kadar taşımaktadır. Bu da sporseverlerle, sporcular arasında ciddi bir etkileşime neden olmaktadır. Sporseverler; sporcuların hayranlık uyandıran sportif performanslarını farklı duygu yoğunluklarıyla izlerlerken, sporcular da sportif performanslarıyla kendilerinin, ülkelerinin ve temsil ettikleri spor dallarının tanıtımlarını yapıp, sporseverlerle arasında bir sempati ortamı oluşturmaktadırlar.

Sporun iletişim gücünün farkında olan devletler/ülkeler, sporu hedefleri doğrultusunda kullanmaktadırlar. Kullanım hedefleri devletten/ülkeden devlete/ülkeye

değişmektedir. Örneğin bir devletin sınırları içinde yaşayıp, kendi ülkesini (ya da devletini) kurmak isteyen bir ulus için spor, stratejik bir araç işlevi görmektedir. Son 20-30 yıllık dönemde Faroe Adaları, Kosova, Cebelitarık, spor aracılığıyla ülke statüsü kazanmışlardır. Ulus olarak gözüküp, ülke statüsünü hedefleyenler, öncelikli olarak uluslararası spor federasyonlarına üye olmaya çalışmaktadırlar. Bu süreçte futbol küresel bir spor dalı olduğundan, ülke (ya da devlet) hayalini kuran Avrupa Kıtası'ndaki uluslar için hedef federasyonlar, Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (UEFA) ve Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği (FIFA)'dir. Uluslararası federasyon üyelikleri, uluslararası spor organizasyonlarına katılma fırsatı sunmaktadır. Böyle bir fırsatı yakalayanlar, uluslararası platformda kendilerini görünür kılp, ülke olarak tanıtmaktadırlar.

Ülkeler tarafından sporun bir diğer kullanım amacı, başkalarının gözünde var olmak ve dünya haritasında mevcudiyetini devam ettirmektir. Örneklerden biri Filistin'dir. Birleşmiş Milletler tarafından "üye devlet" statüsünde tanınmayan Filistin, İsrail ile yaşadığı politik sorunlara rağmen Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği (FIFA) ve Uluslararası Olimpiyat Komitesi üyelikleriyle dünya coğrafyasında, "Ben de varım" mesajını vermektedir. 2015 yılında Asya Futbol Şampiyonası finallerine katılma başarısını gösteren Filistin, futboldaki bu dikkat çekici çıkışıyla varlığını pekiştirme fırsatını bulmuştur. Bu konuda Boniface'ın, "Nasıl ki Cezayir Milli Futbol Takımı Cezayir devletinden önce var olmuşsa, Filistin Milli Futbol Takımı da, Filistin devletinden önce var olmuştur." (Boniface, 2007, s.34) tespitinde bulunup, sporun uluslararası ilişkilerdeki stratejik konumuna dikkat çekmektedir. Ayrıca Filistin, Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin bir üyesi olarak, Yaz Olimpiyat Oyunları'na da katılmaktadır. Bu şekilde Filistin, uluslararası platformda kendisini bir ülke olarak görünür kılmaktadır.

Bir üst paragrafta belirtilen amaçlar doğrultusunda, ülkeler; uluslararası spor organizasyonları aracılığıyla kendilerini görünür kılp, dünya kamuoyuna tanıtımlarını yapmaktadırlar. Bu süreçte özellikle coğrafik ya da nüfus bakımından küçük ülkeler, tanıtımlarında uluslararası spor organizasyonlarını etkili bir şekilde kullanmaktadırlar. Bu ülkelerden biri 4,5 milyon nüfuslu Hırvatistan'dır. 1990'lü yılların başında Yugoslavya'nın parçalanmasından sonra yeni bir devlet olarak bağımsızlığını ilan eden Hırvatistan, dünya kamuoyuna ismini uluslararası spor organizasyonları aracılığıyla duyurup, tanıtmıştır. Bir dönem Hırvatistan Futbol Milli Takımı'nı çalıştıran ve ülkenin ilk Cumhurbaşkanı olan Tudjman'a yakınlığıyla tanınan Blazevic, uluslararası spor organizasyonlarının Hırvatistan'ın tanıtımına katkısını, "Spor, tüm dünyada ülkemizin tanıtımına büyük katkı sağladı. Biz pek çok yetenekli sporcuya sahip küçük bir ülkeyiz. Tudjman bu sporcuların ülkenin ilk büyükelçileri olacağını farkındaydı" cümleleriyle anlatmaktadır (Boniface, 2014, s.81).

Devletler/Ülkeler, kendi sınırları içinde de sporun iletişim gücünden faydalanmaktadırlar. Dikkat çekici örneklerden biri, Güney Afrika Cumhuriyeti'nde yaşanmıştır. 27 yıllık hapis hayatından sonra, 1994 yılındaki seçimi kazanıp Cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturan Nelson Mandela, ülkesinde yıllarca hüküm süren Apartheid (Irk ayrımcılığı) rejimine son noktayı koyup, siyah ırk ile beyaz ırk arasındaki ayrışma sorununu çözerken, ülkenin en popüler iki spor dalından biri olan ragbiyi kullanmıştır. Siyahi bir lider olan Mandela'nın stratejik bir iletişim aracı olarak ragbiye yönelmesinin nedeni, bu spor dalının Güney Afrika'da Beyazların sporu olarak kabul görmesidir. Bu tercihiyle cesaret ve aynı zamanda samimiyet örneği sergileyen Mandela, ragbi aracılığıyla Siyahlarla Beyazlar arasında toplumsal uzlaşma zeminini oluşturmuştur (Çetin, 2021, s.89).

Sporun stratejik işlevselliğinin farkında olan Mandela'nın hedefine ulaşmasında, 1995 yılında Güney Afrika Cumhuriyeti'nde düzenlenen Dünya Ragbi Şampiyonası önemli bir dönüm noktasıdır. Şampiyona başlamadan önce Mandela liderliğinde stratejik iletişim planı hazırlanmıştır. Bu planın en önemli parçası, "Bir takım bir ülke" (*One team one country*) sloganıdır. Bu slogana uygun bir davranış sergileyen Güney Afrikalı ragbi oyuncularını, Dünya Ragbi Şampiyonası'na hazırlık sürecinde kentlerin az gelişmiş bölgelerinde yaşayan fakir siyahi nüfusla bir araya gelip hem ragbi sporunu tanıtmışlar hem de siyahlarla beyazlar arasındaki ilişkileri başlatıp, gelişmesine katkı sağlamışlardır. Şampiyonada mutlu sonu yakalama başarısı da gösteren Güney Afrika Milli Takımı'nın maçları, Siyahlar ile Beyazları bir araya getirmiştir. Daha sonraki yıllarda Mandela, "Sporun bir şeyleri değiştirme gücüne inandığım için böyle bir yol izledim" açıklamasında bulunmuştur.

Gücün modern yüzü: Kamu diplomasisinde Yumuşak Güç (Soft Power)

1900'lü yılların ikinci yarısının başlangıç dönemlerinde literatüre giren kamu diplomasisi, bir algı yönetimi unsuru olarak devletlerin kendi sınırları içinde ve dışında izledikleri politikalara ve savundukları değerlere yönelik kamuoyu oluşturma hedefiyle başvurdukları bir araçtır. Kamu diplomasisi, genel olarak, devletlerin belirledikleri amaçlara ulaşmak için hedef kitle veya kitleleri etkilemelerini ve söz konusu amaçlara gönüllü katılımlarının ve desteklerinin sağlanmasını ifade etmektedir. Kamu diplomasisiyle ilgili başka tanımlar da bulunmaktadır. Bunlardan biri, "Bir hükümetin başka bir ulusun halkını ve aydınlarını, bu ulusun politikalarını kendi avantajına (lehine) döndürmek amacıyla etkilemeye çalışmasıdır." şeklindedir. Bir başka tanımda ise "Bir ulusun kendi ideallerini, hedeflerini ve politikalarını, yabancı ülkelere ve farklı kültürlerle anlatma amacını taşıyan faaliyetler bütünü ve iletişim aracıdır." denilmektedir (Saraçlı, 2014, s.273 ve s.280).

Tanımlar çerçevesinde kamu diplomasisinin bir iletişim stratejisi olduğu ve bu stratejiye hükümetlerin kendilerini özellikle başka ülkelerdeki insanlara anlatmak için

başvurdukları anlaşılmaktadır. Bu çerçevede Bostancı'nın "Kamu diplomasisi, başka ülkelerin halkları üzerinde, klasik diplomatik yöntemlerin yanında, olumlu algı yaratılması ve ülke çıkarları doğrultusunda yönetilmesi amacı ile girişilen, uzun dönemli fayda sağlayan ve farklı yollardan marka/imaaj yönetimi, algı yönetimi, halkla ilişkiler, diplomasi gibi alanlarda ilerleyen birçok çalışmanın, bir bütün halinde istenilen sonucu vermesini sağlayan bir süreçtir." (Bostancı, 2012, ss.15-16) şeklindeki tanımı, kamu diplomasisinin aslında pek çok alanla ilişkili olduğunu ve belli bir disiplin içinde zamana yayılarak uygulanan bir iletişim stratejisi olduğunu ortaya koymaktadır.

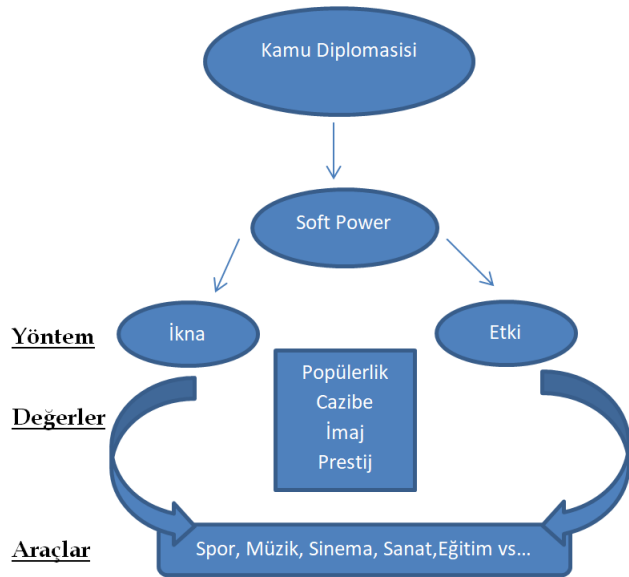
Ülkeler gerek kendi halkları gerekse uluslararası toplum üzerinde kamuoyu oluşturmayı hedeflediklerinde, yumuşak güç unsurları kamu diplomasisinin bir aracı olarak ortaya çıkmaktadır (Saraçlı, 2014, s.279). Yumuşak güç kavramını ilk kullanan, uluslararası ilişkilerin önde gelen kuramcılarında Joseph Nye, 1990'lı yıllarda sert ve yumuşak güç kavramlarını dillendirmiştir. Yumuşak güç, bir fikri, ideolojiyi, düşüncüyü, yaşam tarzını kitlelere eğlence yoluyla, rızalarını olarak kabul ettirmek için kullanılmaktadır. Yumuşak güç, dar anlamıyla bir ülkenin etkisi ve cazibe gücüdür. Yumuşak gücün tersi sert güç ise askeri ve ekonomik unsurlara dayanmaktadır. Uluslararası ilişkiler alanında çalışanlar, bu iki gücün (Yumuşak güç ve sert güç) birbirine olan bağımlılığına dikkat çekip, birbirini etkilemekte ve tamamlamakta olduğunu ifade etmektedirler (Saraçlı, 2014, s.278).

Yumuşak güç ve sert gücün birbirini etkilemekte ve tamamlamakta özelliğine vurgu yapanlardan Boniface, "Bir ülkenin mutlak gücünü sergilemesi için hem sert güç hem de yumuşak güç gereklidir." görüşünü paylaşmaktadır (Boniface, 2018, s.152). Bu iki gücü etkili bir şekilde kullanan ülkelerin başında ABD gelmektedir. ABD'nin bu iki gücü etkili bir şekilde kullanma stratejisinin altında, bazı coğrafyalarda (Örnek: Irak, Afganistan gibi...) kullandığı sert güçten dolayı oluşan uluslararası kamuoyunun olumsuz tepkileri yatmaktadır. Bu tepkileri ABD, sahip olduğu yumuşak güç araçlarıyla (Spor, sinema, müzik gibi) olumluya dönüştürüp, kontrol altında tutmaya çalışmaktadır (Çetin, 2021, s.161).

İletişim kanallarının çeşitlilik kazanarak büyümesiyle birlikte, günümüz dünyasında ülkeler "kamuoyu" faktörünü geçmişe göre daha fazla dikkate almaktadırlar. Bu noktada Bostancı, "Ülkeler politika oluştururken ve uygulama aşamasında hem ulusal hem de uluslararası kamuoyu faktörünü önemsemek durumundadırlar." görüşünü dillendirip, kamuoyunun önemini, "Kamuoyu, artık önemli bir güçtür, göz ardı edilmemesi gereken bir güç. Uluslararası ilişkilerde, hükümetlerin karar ve hareketlerini etkileyen önemli bir faktör haline gelmiştir." şeklinde açıklamaktadır. Ayrıca Bostancı, "Kamuoyunu oluşturan bakış açıları, kanaatler, gerçeklik kadar önem taşımaktadır." tespitinde bulunup, "Eğer insanlar bir şeyin gerçek olduğunu düşünüyorsa, bu, gerçek gibi kabul edilmektedir." açıklamasını getirmektedir (Bostancı, 2012, s.40).

Kamuoyu faktörünün önem kazanmasının bir sonucu olarak devletler, kamu diplomasisi stratejilerinde yumuşak güç unsurlarına daha fazla yönelmektedirler. Devletlerin böyle bir tercihte bulunmalarının nedeni, kitlelerin sadece zor kullanılarak değil, eğlence yoluyla da kontrol altında tutulabileceklerinin anlaşılmasıdır. Bu süreçte iletişim teknolojisindeki gelişmeler ile algı yönetimi alanında yapılan araştırmaların önemi büyüktür. “Machiaveli’ye göre korku salmak sevilmekten daha önemlidir; korku gücün bir parçasıydı.” hatırlatılmasında bulunan Boniface, geçmişle şimdiki zaman arasındaki güç değerlerinin gelişimini “Günümüzde korku hala bir güç unsurudur ama imaj, popülerlik ve cazibe de gücün yeni unsurlarıdır ve çok büyük önem arz etmektedir.” diyerek özetlemektedir (Boniface, 2018, s.155). Boniface’ın imaj, popülerlik ve cazibe olarak gösterdiği gücün yeni unsurları aslında yumuşak gücün değerleridir.

Farklı kullanımlara sahip güç, günümüzde baskı unsurundan ziyade “ikna” ve “etkiyle” kendini göstermektedir. Sönmezoğlu yumuşak gücü, “Dış politikada istenilen bir etkinin, karşı tarafı cezalandırarak, ona baskı uygulayarak değil de; onu ikna ederek, öneriyi ona cazip hale getirerek, dolayısıyla ona meşru görülmesini sağlayarak elde edilmesi anlamını taşımaktadır.” şeklinde tanımlamaktadır (Sönmezoğlu, 2014, s.265). Yumuşak güç uygulamalarını anlamlı kılan bir başka yaklaşım Boniface’a aittir. Boniface’a göre, yeni dünya düzeninde toprak işgalleri dönemi yerini, yabancı yatırımcılara ve turistlere yönelik “ülke cazibesini” geliştirme dönemine bırakmıştır (Boniface, 2018, s.155). 2.Dünya Savaşı’nı takiben ülkelerin dış politikalarında kullanılmaya başlanılan kamu diplomasisi uygulamaları çerçevesinde “ikna” ve “etkiye” dayalı yumuşak güç, spor, sinema, müzik gibi alanları araçsallaştırıp, imaj, popülerlik, prestij ve cazibe (çekicilik) gibi değerler aracılığıyla hedef kitle üzerinde etkisini göstermektedir.

Şekil No: 3. Yeni güç şekli olarak kamu diplomasisi ve yumuşak güç

Kaynak: Çetin, 2021, s.160

Kamu diplomasisi politikalarında medya özellikle de televizyon (ve dijital iletişim platformları) stratejik konumdadır. Çünkü televizyon yayınları (dijital iletişim platformları), spor, müzik ve sinema sektörlerinin yıldızlarını spor karşılaşmaları, sinema filmleri, diziler ya da klipler aracılığıyla milyon hatta milyarlarca insanın karşısına çıkartıp, onları görünür kılmakta, tanıtmakta, sevdirmekte, hayranlık uyandırmakta ve itibar sahibi yapmaktadır. Televizyon dışında reklam sektörünün de göz ardı edilmemesi gereken bir rolü bulunmaktadır. Spor, müzik ve sinema dünyasının yıldızları, küresel özellikteki markaların reklamlarında da kullanılmaktadırlar. No Logo’nun yazarı Naomi Klein, reklam sektörünün spor dünyasının önde gelen isimlerine küresel popülerlik kazandırmasını, “Nike’ı marka cennetine fırlatan Michael Jordan’ın olağanüstü basketbol yeteneği; ancak Jordan’ı küresel bir süper star yapan Nike reklamlarıydı.” cümleleriyle anlatmaktadır (Klein, 2002, s.72).

Kamu diplomasisi çerçevesinde ABD’nin yumuşak güç odaklı spor politikası

Uluslararası ilişkilerde süper güç konumundaki ABD, kamu diplomasisinde yumuşak güç araçlarını etkili bir şekilde kullanmaktadır. Bu çerçevede ABD, sporda NBA’den, sinemada Hollywood’dan, müzikte ise ABD patentli şarkıcı ve gruplardan faydalanmaktadır. ABD, bu 3 alandaki üretimiyle, dünya genelinde kapitalist ideolojinin sembolü Amerika’yı bir cazibe merkezine dönüştürüp, dünya genelinde ciddi bir “Amerikan” ve “kapitalizm” hayranlığı inşa etmiştir. Her ne kadar bu imaj, zaman zaman tartışma ve eleştiri konusu olsa da, cazibesini korumaktadır. Dijital iletişim teknolojisinin sunduğu imkanlar sayesinde ABD, popüler kültürün bu 3 alanını (spor, müzik, sinema) birleştirerek, yumuşak güç araçlarından en yüksek verimi almaktadır. Bu çerçevede NBA yıldızları (Michael Jordan, Shaq O’Neal gibi...) ya da müzik dünyasının popüler figürleri (Madonna gibi...) Hollywood ürünlerine dahil olurlarken, Hollywood yıldızları (Tom Hanks, Jack Nicholson, Leonardo di Caprio gibi...) ya da müzik dünyasının önde gelenleri de NBA maçlarında hazır bulunmaktadır (Çetin, 2021, s.161).

Kamu diplomasisinde sporu etkili bir yumuşak güç aracı olarak değerlendiren ABD, bu süreçte vitrin işlevindeki uluslararası spor organizasyonlarını kullanmaktadır. Yaz Olimpiyat Oyunları, ABD’nin önem sıralamasında ilk basamağa yerleştiği uluslararası büyük spor organizasyonudur. ABD gibi uluslararası ilişkilerde belli bir gücü temsil eden devletler, Yaz Olimpiyat Oyunları’nı kamu diplomasisi çerçevesinde yumuşak güç odaklı kullanmayı hedeflediklerinde, sportif başarı bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır. Bu teorik yaklaşıma uygun olarak, ABD, sportif açıdan Yaz Olimpiyat Oyunları’nın açık ara en başarılı ülkesidir. Bu gerçeği Olimpiyat Oyunları’nın genel madalya tablosu somut bir şekilde ortaya koymaktadır (Bkz: Tablo No:1). ABD hem altın madalya hem de toplam madalya kategorilerinde bütün ülkelerin önünde açık ara ilk sıradadır. Yaz Olimpiyat Oyunları’nda ABD’nin kazandığı toplam altın madalya

1.022, toplam madalya ise 2.522'dir. Diğer ülkelerin verileriyle karşılaştırıldığında ABD'nin, çok uzun yıllar zirvedeki yerini kaybetmesi mümkün gözükmemektedir. Olimpiyatların atletizm, yüzme ve jimnastik gibi popüler spor dallarında göz kamaştırıcı performanslar sergileyerek ABD'ye çok fazla sayıda madalya kazandıran ABD'li sporcular (Carl Lewis, Michael Johnson, Michael Phelps, Simone Biles gibi), bu şekilde dünyanın dört bir köşesindeki insanların hayranlığını kazanıp, Amerika'nın imajına, itibarına doğrudan katkı yapmaktadırlar.

Tablo No: 1. 1896-2016 Yaz Olimpiyat Oyunları'nın Toplam Madalya Tablosu (İlk 15 Ülke)

Ülkeler	Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
ABD	1022	795	705	2522
Sovyetler Birliği	395	319	296	1010
Almanya	275	315	347	937
Birleşik Krallık	263	295	293	851
Çin	224	167	155	546
Fransa	212	241	263	716
İtalya	206	178	193	577
Macaristan	175	147	169	491
D.Almanya Cum.	153	129	127	409
Rusya	148	125	153	426
Avustralya	147	163	187	497
İsveç	145	170	179	494
Japonya	142	136	161	439
Finlandiya	101	85	117	303
Güney Kore	90	87	90	267

ABD'nin Yaz Olimpiyat Oyunları'ndaki sportif başarısının başka anlamları da bulunmaktadır. Amerikalı iktisatçı Veblen'in, "Zenginliğe ve güce sahip olmak tek başına yeterli değil. Bunları bir şekilde açığa vurmak gerekmektedir." (Arrondel&Duhautois, 2018, s.49) ifadesi, ABD'nin Olimpiyat Oyunları'nda neden mutlak surette sportif başarıyı hedeflediğini anlamlı kılmaktadır. Bu arada ABD Ulusal Olimpiyat Komitesi Başkanı General Douglas MacArthur'un, kafiye başkanı olarak 1928 Amsterdam Yaz Olimpiyat Oyunları sırasında, "Biz burada dünyanın en iyi ülkesini temsil etmek için

bulunuyoruz. Buraya başımız dik kaybetmek için değil, kararlı bir şekilde kazanmak için geldik." (Boniface, 2012: s.63) sözleri, Veblen'in yaklaşımını doğrulamaktadır.

ABD sadece sportif performans olarak Yaz Olimpiyat Oyunları'nda gövde gösterisi yapmamakta, aynı zamanda bu en değerli spor organizasyonunu kendi topraklarında en çok düzenleyen ülke olarak da gücünü yansıtmaktadır. ABD, 1896-2016 yılları arasında Yaz ve Kış Olimpiyat Oyunları'na, rekor bir toplam olan dördür defa ev sahipliği yapmıştır. ABD, organizasyon maliyeti yüksek olan Olimpiyat Oyunları'nın ev sahipliğini belirli zaman aralıklarıyla üstlenerek, öncelikli olarak dünyanın dört bir tarafından gelen sporcu-yönetici kafiyelerini kendi ülke sınırları içinde ağırlama fırsatı yakalamaktadır. Göz ardı edilmemesi gereken bu 2-3 haftalık ağırlama sürecinde ABD, sahip olduğu bütün artı değerleri Olimpiyatlar için ülkesine gelen yabancıların önlerine koyup, onların hayranlığını kazanarak uluslararası platformda Amerikan algısını ve itibarını geliştirmektedir (Çetin, 2021, s:162)

Yaz ve Kış Olimpiyat Oyunları'nın bu kadar çok sayıda ABD topraklarında düzenlenmesi, ABD'nin Uluslararası Olimpiyat Komitesi içindeki lobi gücünün bir sonucudur. Bu süreçte Amerikan televizyon kanallarının rolü, özellikle 1960'lardan sonra çok büyüktür. Çünkü Amerikan televizyon kanalları (ABC, NBC, CBS), Olimpiyat Oyunları'nın yayınları için ödedikleri yayın ücretiyle, Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin önde gelen finansörleri arasındadır (Çetin, 2015: s.112). Amerikan televizyon kanalları, uzun yıllardır toplam yayın gelirinin, en az yüzde 50'lik bölümünü karşılamaktadırlar (Bkz: Tablo No:2). Amerikan televizyonlarının yanı sıra başta Coca Cola olmak üzere Amerikan şirketlerinin de sponsor olarak Uluslararası Olimpiyat Komitesi'ne yaptığı ödemeler de yüksek miktarlardadır. Bu şartlar altında Uluslararası Olimpiyat Komitesi, ABD'nin Olimpiyatları düzenleme arzusuna "Hayır" diyememektedir.

Tablo No:2. Yaz Olimpiyat Oyunları'nın ABD ve Avrupa Kıtası'ndaki Yayın Tutarları (Amerikan doları)

Olimpiyat Oyunu	Toplam Yayın Geliri	ABD Yayın Geliri	ABD Kanalı	Avrupa Yayın Geliri (EBU)
1960 Roma	1.200.000	500.000	CBS	670.000
1964 Tokyo	1.500.000	1.000.000	NBC	380.000
1968 Meksiko	9.750.000	4.500.000	ABC	1.000.000
1972 Münih	11.800.000	7.500.000	ABC	1.700.000
1976 Montreal	34.800.000	25.000.000	ABC	4.500.000
1980 Moskova	101.000.000	85.000.000	NBC	5.950.000
1984 Los Angeles	287.000.000	225.000.000	ABC	19.800.000
1988 Seul	407.000.000	300.000.000	NBC	28.000.000
1992 Barcelona	636.000.000	401.000.000	NBC	90.000.000
1996 Atlanta	907.000.000	456.000.000	NBC	250.000.000
2000 Sidney	1.350.000.000	715.000.000	NBC	350.000.000
2004 Atina	1.700.000.000	793.000.000	NBC	400.000.000
2008 Pekin	1.766.000.000	894.000.000	NBC	460.000.000

Kaynak: Andreff; 2012, s.144

ABD, Yaz Olimpiyat Oyunları örneğindeki gibi sadece uluslararası spor organizasyonlarını değil, kendisine ait spor organizasyonlarını da kamu diplomasisi politikasında yumuşak güç aracı olarak kullanmaktadır. Bu alandaki en önemli örnek, Ulusal Amerikan Basketbol Ligi (NBA)'dir. 1990'lı yılların başında NBA Yönetimi, ülke sınırları dışına açılma kararı alıp, hedefini küresel marka olarak açıklamıştır. NBA'in küresel marka olma arzusunun altında, ticari hedefler olduğu kadar, ABD'nin dış politikası çerçevesinde kamu diplomasisine uygun beklentiler de yatmaktadır. Ticari hedefler gelirleri arttırmaya yönelikken, kamu diplomasisine ait hedefler NBA'i bir yumuşak güç aracı olarak kullanıp, dünya genelinde Amerikan imajına katkı sağlamaktır. 1990'lı yılların başında küreselleşme sürecine giren NBA'in ilk attığı adım, Yaz Olimpiyat Oyunları'na tarihte ilk defa NBA oyuncularından kurulu bir kadroyla katılmak olmuştur. Uluslararası medyada büyük ilgi uyandıran "Rüya Takım" adı verilen bu kadro, ilk defa 1992 Barcelona Yaz Olimpiyat Oyunları'nda boy gösterip, oynadığı basketbolla sadece basketbol severlerin değil tüm dünyanın dört bir tarafındaki sporseverlerin hayranlığını kazanmıştır.

Küreselleşme hedefinde Olimpiyatları ve Rüya Takımı bir vitrin, bir pazarlama aracı olarak kullanan NBA'in bu süreçte attığı ikinci adım, NBA kapılarını yabancı basketbolculara açmasıdır. 1984/85 sezonunda sadece 1 yabancı basketbolcunun forma giydiği NBA'de bu toplam, 1988/89 sezonunda 11, 1992/93 sezonunda 14 olarak kayıtlara geçmiştir. Bu tarihten sonra artış, dikkat çekici bir şekilde hızlanmıştır. 2002/03 sezonunda 34 ülkeden 66 yabancı oyuncu, 2010/11 sezonunda 28 ülkeden 84 ithal oyuncu, 2018/19 sezonunda 42 ülkeden 108 ithal oyuncu NBA'nin yolunu tutmuştur. NBA'ye giden her yabancı oyuncu, kendi ülkesinde NBA'in ve ABD'nin cazibesine, popülerliğine katkı sağlamaktadır. Bugüne kadar NBA'ye 11 oyuncu gönderen Türkiye de bu sürecin bir parçası olmuştur. Mirsad Türkcan ile başlayan Türk oyuncuların NBA kariyerleri, sonraki yıllarda Hidayet Türkoğlu, Mehmet Okur, Ömer Aşık, İbrahim Kutluay, Semih Erden gibi isimlerle devam etmiştir. Son dönemde gidenler arasında ise Furkan Korkmaz, Furkan Aldemir Cedi Osman, Alperen Şengün ve Ömer Faruk Yurtseven bulunmaktadır. Dünya'nın dört bir tarafında basketbol oynayan gençlerin en büyük hedefi, kendi ülke takımlarında kalmaktan çok NBA'ye gitmektir. Basketbol oynayan gençlerin NBA'ye gitme arzuları, diğer gençler için de bir hedefe dönüşmekte ve ABD çekim merkezi yüksek bir ülke olarak ön plana çıkmaktadır.

NBA'in küresel markaya dönüşmesinde televizyonun da rolü büyüktür. Aslında NBA'in yabancı basketbolculara kapılarını açmasıyla, televizyon yayınları arasında stratejik bir ilişki göze çarpmaktadır. NBA yabancı basketbolculara kapılarını açmadan önce, NBA maçları 1980'li yıllarda ABD dışında sadece 35 ülkede izlenmekteydi. 1990'lı yılların ikinci yarısında ise bu toplam baş döndürücü bir hızla 175'e fırlamıştır. Yabancı basketbolcuların ve televizyon yayınlarının NBA'i küresel bir markaya dönüştürdüğünü gösteren örneklerden biri, dünyanın en

kalabalık ülkesi Çin'de yaşanmıştır. 1998 NBA finallerinin televizyon yayınları Çin'de büyük ilgi uyandırmıştır. Pek çok Çinli işini gücünü bırakıp, Jordan'lı Bulls'un Utah Jazz'ı mağlup ettiği final karşılaşmalarını izlemiştir. Çin'de yaşananları LaFeber şu cümlelerle aktarmaktadır (LaFeber, 2001, s.110):

Çin'de Pekin Üniversitesi'nin yurtlarında Jordan çığlıkları yükselmekteydi. İş idaresi öğrencilerinden biri açıkça, "Michael Jordan burada Başkan Clinton'dan daha ünlü" diyordu. Bir Çin firmasının anketinde en tanınmış Amerikalıların isimlerinin sıralanması istendiğinde Jordan (Thomas Edison'un ardından az bir farkla) ikinci sırayı alıyordu. Jordan'ın arkasında kalan isimler, Albert Einstein, Mark Twain, Bill Gates şeklindeydi. Şehir meydanlarındaki bayiler Çin Devrimi'nin babası olan mütevefa Başkan Mao'nunkiler yanında, Michael Jordan poster ve takvimlerini satıyorlardı. Bulls'un son final maçı o kadar büyük ilgi uyandırmıştı ki, devlet televizyonu yayını üç kez banttan tekrarlamak zorunda kalmıştı. Bir hafta sonra Başkan Clinton Pekin'e ilk ziyaretini yaptı. 13 yaşındaki bir çocuk yol kenarında Başkan'ın geçişini görmek için beklerken, bir haberciye, "Başka Clinton'u seviyorum, hatta ona hayranım ama George Washington ve Michael Jordan'a tapıyorum" diyordu.

Yaz Olimpiyat Oyunları ve NBA dışında ABD'nin sporu kamu diplomasisi çerçevesinde bir dış politika aracı olarak kullanırken başvurduğu bir diğer yöntem, ülkenin yıldız sporcularının, ABD ile ilişkileri iyi olmayan ülkelere yaptıkları ziyaretlerdir. Bu süreçte kullanılan sporcuların, ziyaret planlamaları yapılırken, gidecekleri ülkelerin spor kültürleri mutlak surette dikkate alınmaktadır. Örneğin 2012 yılında NBA yıldızlarından oluşan bir grup ABD'li basketbolcu, Birmanya, Endonezya ve Senegal'e gitmiştir. ABD'li sporcuların dikkat çekici ziyaret noktalarından bir diğeri, ABD imajının iyi olmadığı Venezüela'dır. Futbolun popüler olduğu Venezüela'ya ABD, kadın futbol takımının önde gelen isimlerini gönderip, yerel halkın içinde olduğu çeşitli etkinlikler gerçekleştirmiştir. Bir başka örnek ise ABD'li beyzbolcuların, Güney Kore ve Japonya ziyaretleridir. Bu iki Asya Kıtası ülkesinde beyzbol popüler bir spor olduğu için ABD'nin tercihi beyzbol olmuştur. Sporcularını adeta bir diplomat gibi kullanan ABD, sporcularının ülke sınırları dışındaki ziyaret planlamalarını ABD Dışişleri Bakanlığı'na bağlı olarak çalışan *Sports United* bürosuna yaptırmaktadır (Verschuuren, 2013, s.134).

Kamu diplomasisi çerçevesinde Katar'ın yumuşak güç odaklı spor politikası

Kamu diplomasisi çerçevesinde sporu yumuşak güç aracı olarak kullanan ülkelerden bir başkası, bağımsızlığını 3 Eylül 1971 tarihinde kazanan Katar'dır. Ekonomik gücü doğrultusunda Katar'ın sporu yumuşak güç aracı olarak kullanma stratejisi, ABD'inkinden farklıdır. Her şeyden önce Katar, ABD kadar büyük bir ülke olmayıp, spor kültürü de ABD kadar gelişmiş değildir. Bu iki

olumsuzluğa rağmen Katar'ın yumuşak güç odaklı spor politikası kendine has özellikleriyle, bu alanda özel bir örnek niteliğindedir. Katar'ın spora yönelmesi, devleti yönetenlerin dış politika stratejisi olup, 1990'lı yıllarda başlamıştır. Devlet yönetimindeki Al Tani ailesinin spora yönelmesinin nedenleri, uluslararası alanda Katar'ı tanıtır kılmak, olumlu bir imaj kazanmasının zeminini hazırlamak ve ülkenin güvenliğini sağlamaktır (Çetin, 2021, s.165).

Katar'ın kamu diplomasisi çerçevesinde spora yönelmesinde, devlet yönetiminde söz sahibi olanların sporun gücüne inanmaları belirleyici bir etkidir. Bu bağlamda ön plana çıkan söylemler; "Uluslararası Olimpiyat Komitesi tarafından tanınmak, Birleşmiş Milletler tarafından tanınmaktan çok daha önemli. Çünkü spor aracılığıyla, mesajınızı hızlı bir şekilde kitlelere ulaştırabiliyorsunuz. Yakın Doğu denildiğinde, insanların akıllara gelen ilk şey teröristler oluyor. Biz Katar'ın daha iyi bir imajının olmasını arzu ediyoruz." şeklindedir (Ennasri, 2013: 132). Sporun stratejik iletişim gücüne inanıp, buna vurgu yapanlardan biri olan Katar'ın Ulusal Olimpiyat Komitesi Başkanı Şeyh Abdulrahman Al Thani, "Sporun getirisinin siyasetten daha fazla olduğunu düşünüyoruz. Öyle ki, marka değeri yüksek spor organizasyonlarını kendi topraklarımızda düzenleyerek, 20 yılda gerçekleştirilecek ilerlemeyi birkaç yıl içinde sağlamak mümkün." görüşünü dilelendirmektedir (Ennasri, 2013, s.133).

Kamu diplomasisi çerçevesinde sporu bir yumuşak güç olarak kullanan Katar'ın bu süreçte belirlediği 3 strateji bulunmaktadır (Çetin, 2015, s.201): Bunlar:

- Dünya standartlarında tesisleşme
- Uluslararası federasyonlarla lobi faaliyetleri
- Marka değeri yüksek spor organizasyonlarına ev sahipliği

Kendi topraklarında uluslararası spor organizasyonları düzenlemek için Katar'ın attığı ilk adım, tesisleşme hamlesidir. İnşa edilen ilk spor sahaları, statlar, salonlar, kortlar ve havuzlardır. Bu süreçte Katar, sporcu yetiştirmeye de önem verip, başkent Doha'da, modern spor tesislerine sahip Aspire Spor Akademisi'ni kurmuştur. Dünya'nın farklı ülkelerinden getirilen spor uzmanlarının görev yaptığı Aspire'in ilk ürünlerinden biri Mutaz Essa Barshim'dir. Atletizmde erkekler yüksek atlama kategorisinde 2017, 2019 ve 2022 yıllarında üst üste 3 defa Dünya şampiyonu olan 1991 doğumlu Barshim, 2020 Tokyo Olimpiyat Oyunları'nda altın madalya, 2016 Rio ve 2012 Londra Olimpiyatlarında gümüş madalya kazanmıştır. Dikkat çekici sportif performansı ile pek çok ülke medyasında kendisine yer bulan Barshim, bu şekilde Katar'ın uluslararası platformdaki en başarılı sporcusu olarak, Katar'ın tanınmasına, itibar kazanmasına büyük katkı sağlamıştır.

Spor tesislerinin inşaatından sonra Katar, 1990'lı yılların ikinci yarısından itibaren kendi toprakları üzerinde

uluslararası spor organizasyonları düzenlemeye başlamıştır. Bu süreçte son derece rasyonel bir strateji izleyen Katar, önce golf, binicilik gibi elit spor dallarına yönelmiş, daha sonra ise tenis, atletizm, bisiklet gibi popüler spor dallarındaki organizasyonlara ev sahipliği yapmıştır. 2006 yılında, 39 spor dalında yaklaşık 9 bin sporcunun mücadele ettiği Asya Oyunları, Katar için bir dönüm noktası niteliğindedir. Yüzölçümü ve nüfusu itibarıyla küçük bir ülke olan Katar, Asya Oyunları'ndaki başarılı organizasyonu ile büyük spor etkinliklerine ev sahipliği yapabileceğini ispat etmiştir. Asya Oyunları'nın referansı Katar'a, 2010 yılında yapılan seçimlerde 2022 FIFA Dünya Kupası organizasyonunu getirmiştir. 2022 Dünya Kupası için ABD ve Avustralya gibi iki büyük spor ülkesiyle rekabete giren Katar, 4 tur üzerinden yapılan seçimlerin son turunda ABD'ye 14-8'lik bir üstünlük sağlayarak Dünya Kupası'nın organizasyonunu kazanmıştır.

Futbol dışındaki spor dallarında da Katar, Dünya şampiyonalarına ev sahipliği yapmış ve yapmaya da devam etmektedir. 2004 ile 2010 yılları arasında 3 dalda Dünya şampiyonaları için kapılarını açan Katar, 2010 yılından itibaren bu sayıyı hızla arttırmıştır. Son dönemde Katar, hentbol, bisiklet, jimnastik ve atletizmde Dünya şampiyonalarını gerçekleştirmiştir. Hemen hemen her yıl ülke topraklarında bir Dünya şampiyonası düzenleyen Katar (Bkz: Tablo No: 3), bu performansı ile, spor diplomasisi çerçevesinde, uluslararası spor federasyonları ile ilişkilerinin ne kadar iyi olduğunu gözler önüne sermektedir. Bu süreçte bazı uluslararası federasyonlar, Katar'ın coğrafi konumunu ve iklim özelliklerinin göz önünde bulundurup, sahibi oldukları organizasyonların tarihlerinde radikal değişikliğe gitmektedirler.

Örneklere bir futboldeki Dünya Kupası'dır. Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği'nin (FIFA) en değerli spor organizasyonu olan Dünya Kupası, genellikle yaz aylarında (Haziran/ Temmuz) düzenlenmektedir. Ancak Katar'ın bulunduğu coğrafyada hava koşulları, yaz aylarında böyle bir organizasyon için elverişli olmayacağından, organizasyon tarihi Avrupa'daki futbol kulüplerinden gelen olumsuz tepkilere rağmen radikal bir kararla kasım ayına (20 Kasım 2022-18 Aralık 2022) kaydırılmıştır. Benzer bir takvim değişikliği Dünya Atletizm Şampiyonası'nda da yaşanmıştır. Uluslararası Atletizm Federasyonu, Dünya Şampiyonaları'nı futbol örneğindeki gibi yaz aylarında (Temmuz/Ağustos) gerçekleştirmektedir. Ancak Katar'daki hava koşulları nedeniyle Uluslararası Atletizm Federasyonu Katar'daki 2019 Dünya Şampiyonası'nı eylül ayının son haftası başlatmıştır.

Tablo No:3. Katar'ın Ev Sahipliği Yaptığı (ve Yapacağı) Uluslararası Spor Organizasyonları

Yıl	Uluslararası Spor Organizasyonları
2004	Dünya Masa Tenisi Şampiyonası
2005	Dünya Halter Şampiyonası
2006	Asya Oyunları
2007-2009	WTA Championships
2010	Dünya Salon Atletizm Şampiyonası
2011	Asya Futbol Şampiyonası
2012	Dünya Squash Şampiyonası
2014	Dünya Kısa Kulvar Yüzme Şampiyonası
2015	Dünya Hentbol Şampiyonası
2015	Dünya Boks Şampiyonası
2016	Dünya Bisiklet Şampiyonası
2018	Dünya Jimnastik Şampiyonası
2019	Dünya Atletizm Şampiyonası
2021	FIFA Panarab Kupası
2022	FIFA Dünya Kupası
2023(*)	<i>Dünya Yüzme Şampiyonası</i>
Başlangıç Yılı	Her Yıl Düzenlenen Uluslararası Spor Organizasyonları
1993	Doha Tenis Turnuvası
1997	Grand Prix Atletizm Yarışları
1998	Master Golf Turnuvası
2002-2016	Katar Bisiklet Turu (1)
2004	Moto GP Yarışları

(*) İtalik yazılar, Katar'da önümüzdeki yıllarda düzenlenecek organizasyonlardır.

(1) Kitlelerin ve sponsorların ilgisizliği nedeniyle 2002 yılında başlayan Katar Bisiklet Turu, 2016 yılında son bulmuştur.

Uluslararası spor organizasyonlarına ev sahipliği yapan Katar, organizatör sıfatıyla yetinmeyip, sportif başarının da peşinde koşmaktadır. Yeterli sayıda üst düzey sporcuya sahip olmadığı için Katar'ın, kısa vadede uluslararası spor organizasyonlarında başarılı sonuçlar almasının yolu, belli bir ücret karşılığında ülke sınırları dışından getirdiği ve Katar vatandaşı yaptığı sporcuların performansından geçmektedir. Bu durumla ilgili en dikkat çekici örnek, 2015 Dünya Hentbol Şampiyonası'na ev sahipliği yapan Katar'ın Hentbol Milli Takımı'dır. Kendi seyircisi önünde sportif başarıyı hedefleyen Katar, ülke sınırları dışından getirdiği yabancı sporcuları Katar vatandaşlığına geçirip, Katar Milli Takımı'nda kullanmıştır. Küba, Bosna Hersek, İspanya, İran, Karadağ, Mısır, Tunus ve Fransa'dan gelen devşirme sporculardan kurulu Katar Hentbol Milli Takımı, Dünya Şampiyonası'nda final oynamayı başarmış ancak mutlu sonunun uzağında kalmıştır.

Kamu diplomasisi politikalarında sporu stratejik bir iletişim aracı olarak sadece kendi topraklarında uluslararası spor organizasyonları düzenleyerek kullanmayan Katar, ülke sınırları dışında da spora yatırım yapmaktadır. Katar'ın bu iki stratejisi, aslında birbirlerini destekler niteliktedir. Uluslararası spor organizasyonlarına ev sahipliğiyle uluslararası platformda görünürlüğünü ve tanınırlığını geliştiren Katar, uluslararası kamuoyunda imajını iyileştirmek ve kendisini daha sempatik göstermek için de ülke sınırları dışında hem kulüp sahipliğine hem de sponsorluk faaliyetlerine yönelmektedir. Tüm bu adımları atarken Katar, ülke tanınırlığı ve imajını arzuladığı çizgiye getirip, ülke topraklarına daha çok turist, uluslararası şirket ve nitelikli eleman çekme gayretindedir (Guegan, 2017, s.176).

Ülke sınırları dışında Katar'ın en dikkat çekici yatırımları, önce FC Barcelona'nın forma sponsorluğu, sonra da Fransız futbol kulübü PSG'nin satın alınmasıdır. Katar'ın Avrupa futboluyla ilişkisinin başlangıcı, FC Barcelona ile olan forma sponsorluğu anlaşmasıdır. İspanyol kulübüyle sponsorluk yoluyla işbirliğine gittiği dönem, Katar'ın 2022 Dünya Kupası'nın adaylık süreci dönemine de rastlamaktadır. Katar, uzun yıllar futbol takımının formasına sponsor almayan FC Barcelona'nın bu geleneğini, cazip sayılabilecek bir ekonomik teklifle sonlandırmıştır. FC Barcelona için tarihi sayılabilecek geçiş döneminde Katar ile İspanyol kulübü başarılı bir iletişim stratejisi izlemiştir. Taraflar arasında yapılan ilk forma sponsorluğu anlaşmasında, ön plana çıkan isim Qatar Foundation olmuştur. Qatar Foundation, Katar devletinin desteklediği bir eğitim vakfıdır. Taraflar arasında yapılan bu anlaşmadan önce, FC Barcelona formasının ön tarafında UNICEF'in yer aldığı dikkate alınır, UNICEF'ten Qatar Foundation'a geçişin aslında ne kadar stratejik bir şekilde yapıldığı açıkça görülmektedir (Çetin, 2015, s.200).

Şekil No: 4. FC Barcelona'nın UNICEF ve Qatar Foundation'lı formaları

Ara formül olarak devreye sokulan Qatar Foundation'ın FC.Barcelona forması üzerindeki günleri çok uzun sürmemiştir ve Qatar Foundation yerini ticari bir marka olan Katar Hava Yolları'na (Qatar Airways) bırakmıştır. Katar Hava Yolları'nın 2013 yılında FC.Barcelona'nın forma sponsorluğuyla başlayan ticari yatırımları, günümüzde Avrupa'nın başka futbol kulüpleriyle devam etmektedir. Katar; spor sponsorluğu uygulamalarıyla hem Katar Hava Yolları'nın güvenilir bir marka algısını oluşturmaya çalışmakta hem de futbol dünyasındaki lobi faaliyetlerini yürütmektedir. Kulüp sponsorlukları dışında Katar Hava Yolları, FIFA'nın da sınırlı sayıdaki sponsorlarından bir tanesidir. Uluslararası görünürlük açısından çok önemli olan bu sponsorluk sayesinde Katar Hava Yolları'nın logosu, Dünya Kupası dahil FIFA'nın her organizasyonunda yer almaktadır.

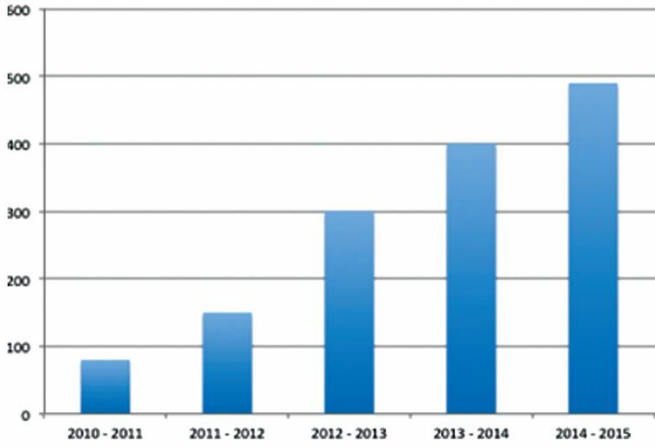

Şekil No: 5. Qatar Airways görselinin FIFA organizasyonundaki kullanımı

Spor sponsorlukları dışında Katar'ın yumuşak güç aracı olarak sporu kullanma stratejilerinden biri de kulüp satın alımlarıdır. Bu çerçevede Katar, 2011 yılında, Qatar Sport Investment'a ait bir bütçeyle, 70 milyon avro karşılığında bir Fransız kulübü PSG'nin çoğunluk hisselerinin sahibi olmuştur. Atılan bu adım, tıpkı FC.Barcelona örneğindeki gibi, Katar'ın 2022 Dünya Kupası'nın adaylık süreci dönemine rastlamaktadır. Bu işbirliği, birtakım söylentileri de beraberinde getirmiştir. Bu söylentilere göre, dönemin Katar veliahdı olan Şeyh Tamim bin Hamad Al Tani, yine dönemin UEFA Başkanı olan Michel Platini'nin 2022 Dünya Kupası için adaylardan biri olan Katar'a oy vermesi karşılığında PSG'yi satın alıp kulübün borçlarını temizleme sözü vermiştir. Al Tani'nin bu sözü, Fransa'nın başkenti Paris'te Champs Elysée Sarayı'nda, dönemin Fransa Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy ile yaptığı görüşme sırasında verdiği iddia edilmektedir (Montague, 2018, s.291).

Yumuşak güç aracı olarak spor kullanılırken, hedefe ulaşmada sportif başarı zorunluluk olduğundan Katar, Fransız kulübünün sahipliğini üstlendikten sonra yıldız futbolcuların transferleri için çok büyük paralar harcamıştır. Bu süreçte transfer edilen Ibrahimoviç, Neymar, Di Maria, Veratti, Cavani, Mbappé, Messi gibi yıldız isimler PSG forması giymişlerdir. Flaş ve astronomik transferler sayesinde PSG, Fransa'nın en başarılı kulübü konumuna gelip, UEFA Şampiyonlar Ligi'nde de şampiyonluk kovalayan iddialı bir takıma dönüşmüştür. PSG'nin yaşadığı bu kabuk değişimi, beraberinde ekonomik büyümeyi de getirmiştir. Öyle ki, PSG'nin gelirleri, Katar sermayesine geçmeden önce 100 milyon avronun altında seyrederken, bu miktar 2012 yılından itibaren dikkat çekici bir şekilde yükselmiştir. 2012/13 sezonunda 200 milyon avro sınırını geçen gelir miktarı, 2013/14 sezonunda 400 milyon avroya yaklaştıktan sonra, 2014/15 sezonunda 500 milyon sınırına dayanmıştır. PSG'nin 2019 yılı gelirleri ise 600 milyon avrodur (Guegan, 2017, s.172).

PSG'nin gelirlerin bu kadar hızlı artmasındaki en önemli etken, Katar'a ait şirketlerin sponsor sıfatıyla Fransız kulübünü desteklemeleridir. Her biri Katar devletine ait bu şirketler içinde Qatar Tourisme Authority, her yıl PSG'ye 120 milyon avro ödemektedir. Bazı çevreler, Katar'ın kasasından çıkan bu miktarı astronomik bulup, "finansal doping" benzetmesi yapmaktadır. Katar sermayesinin desteği dışında, PSG'nin elde ettiği sportif başarı da, doğal olarak sponsor gelirlerini artmasına katkı sağlamaktadır. Örneğin PSG'nin uzun yıllardır forma tedarikçisi konumundaki Nike, yıllık yapmış olduğu 25 milyon avroluk ödemeyi 70 milyon avroya çıkartıp, Fransız kulübüyle olan anlaşmasını 2030 yılına kadar uzatmıştır. Sportif başarı PSG'nin forma sponsorluk gelirlerine de yansımış durumdadır. Yakın bir zamana kadar forma sponsoru olarak Emirates'ten yıllık 25 milyon avro kazanan PSG, Fransız otel işletmesi Accor ile yaptığı yeni anlaşma karşılığında her yıl 60 milyon avroyu kasasına koymaktadır.

Şekil No: 6. PSG'nin Yıllara Göre Gelirleri (2010-2016/Milyon Avro)

Spor yatırımlarını futbolla sınırlı tutmayan Katar, 2012 yılından bu yana PSG'nin hentbol şubesinin de sahibidir. Fransa'da hentbol son derece popüler bir spor dalı olduğundan, Katar sermayesi, Fransızlar için önemli olan bir spor dalını göz ardı etmemiştir. Aslında bu da çok doğru atılmış stratejik bir adımdır. Şube için yapılan astronomik sayılabilecek transfer harcaması, PSG'nin futbol takımı gibi hentbol takımını da Avrupa'nın sayılı hentbol kulüpleri arasına sokmuştur. PSG hentbol takımı, 2015/16, 2016/17 ve 2017/18 sezonlarında olmak üzere, üst üste 3 defa Şampiyonlar Ligi Dörtlü Finali'ne adını yazdırmayı başarmıştır. PSG'nin futbol ve hentbol takımlarıyla ilgili Fransız medyasında çıkan haberlerde, çoğu zaman "Başarının arkasındaki etken" olarak Katar'a gönderme yapılması, algı yönetimi çerçevesinde Fransa'daki Katar imajına olumlu yansırken, bu şekilde Katar'a duyulan sempati de gelişmektedir.

Yumuşak güç aracı olarak sporu kullanan Katar, bu stratejisinden hedeflediği sonuçlara ulaşabilmek için El Cezire Spor'un bünyesinde beIn Group'a ait beIn Sports televizyon kanalını devreye sokmuştur. Fransa ve ABD'de 2012 yılında 3 ay arayla yayın hayatına başlayan ve kısa süre içinde popüler olan beIn Sports, 2016 yılında Diğitürk'ü satın alarak, Türkiye pazarında da boy göstermektedir. Popüler pek çok uluslararası spor organizasyonunun yayın haklarını satın almak suretiyle elinde bulunduran beIn Group¹, kısa sürede hızlı bir ticari sıçramayla küresel markalar arasındaki yerini aldığı gibi, önde gelen uluslararası spor federasyonlarının iş ortağı konumundadır. Taraflar arasındaki bu iş ortaklıkları, Katar ile uluslararası federasyonlar arasındaki ilişkileri güçlü kılmaktadır.

Sonuç

Bu çalışma; devletlerin/ülkelerin kamu diplomasisi politikalarında bir yumuşak güç aracı olarak sporu nasıl kullandıklarını ortaya koymaktadır. Devletlerin/Ülkelerin spora yönelmelerinin altında, sporun stratejik ve etkili bir iletişim aracı olması yatmaktadır. Başkan Mandela; ülkesi Güney Afrika Cumhuriyeti'nde Beyaz ile Siyah ırk arasındaki ayrımcılık sorununun çözümünde neden ragbiyi seçtiğini açıklarken, "Sporun bir şeyleri değiştirme gücüne inandığım için böyle bir yol izledim" ifadesi, sporun iletişim gücünün bir ispatıdır. Sporun iletişim gücünün farkında olan devletler/ülkeler, yetiştirdikleri sporcuların başarıları ya da kendi topraklarında düzenledikleri uluslararası spor organizasyonlarıyla uluslararası kamuoyunun dikkatini çekip, sempatisini kazanmaya çalışmaktadırlar. Bu çalışmada incelenen ABD ve Katar'a ait örnekler, sporun doğru planlanmış stratejilerle etkili bir iletişim aracı olduğu yaklaşımını doğrular niteliktedir. Düzenlediği uluslararası spor organizasyonları ve sporun pek çok dalındaki başarılı sporcularıyla ABD, uluslararası kamuoyunda beklentilerine uygun bir Amerikan imajı oluşturup, bu süreci hiçbir aksaklığa uğratmadan devam ettirmektedir. Tüm bu adımları atarken ABD, ayrıca, başarıyı yakalayıp yıldız statüsü kazanan sporcularını, Dışişleri Bakanlığı'nın politikaları çerçevesinde yurt dışında düzenlenen etkinliklere göndererek, adeta birer diplomat olarak kullanmaktadır. Çalışmada seçilen ikinci örnek Katar, dış politikasında spora ayrı bir önem vermektedir. Sporun kamu diplomasisi çerçevesinde bir yumuşak güç aracı olarak değerlendiren Katar, ABD gibi bir spor ülkesi olmamasına rağmen, 1990'larda başlayan ülke topraklarında düzenlediği uluslararası spor organizasyonları ve ülke sınırları dışındaki spor yatırımlarıyla uluslararası ilişkilerde kendisini görünür kılıp hem tanıtımını yapmakta hem de uluslararası kamuoyunun sempatisini kazanmaktadır. Bu süreçte Katar'ın hedeflediği sonuçlara ulaşmasının altında, projelerinin yaratıcılığı, öngörülemeyen özellikte olması ve sürpriz sonuçlarla rakiplerini şaşırtıp dengesini bozması yatmaktadır. Sonuç olarak, ABD ve Katar örnekleri, kamu diplomasisi politikalarında bir yumuşak güç aracı olarak sporun ne kadar etkili bir iletişim platformu olduğunu ortaya koyarken, aynı zamanda sporun uluslararası ilişkilerdeki stratejik konumunu da gözler önüne sermektedir.

Kaynakça

- Aarondel, L. ve Duhautois, R. (2018). *L'Argent du Football*, Paris: Editions Cepremap.
- Andreff, W. 2012. *Mondialisation Economique du Sport*, Bruxelles: De Boeck.
- Boniface, P. (2007). *Futbol ve Küreselleşme* (Yerguz, İ, Çev.) İstanbul: Ntv Yayınları.

¹ 5 kıtada 43 ülkede izlenen beIn Group, sahibi olduğu 60 kanalın 40 milyon abonesi bulunmaktadır (L'Equipe, 13 Ekim 2017, s.4)

- Boniface, P. (2012). *J.O Politiques*, Paris: Jean-Claude Gawsewitch.
- Boniface, P. (2014). *Géopolitique du Sport*, Paris: Armand Colin.
- Boniface, P. (2018). *Géopolitique*, Paris: Editions Eyrolles.
- Bostancı, M. (2012). *Kamu Diplomasisinde Medyanın Rolü ve Önemi*. İstanbul: Anahtar Kitaplar Yayınevi.
- Çetin, C. (2021). *Sporun Jeopolitiği*, Ankara: Nobel.
- Çetin, C. (2015). *Spor İletişimi*, Ankara: Nobel.
- Ennasri, N. (2013). *L'énigme du Qatar*, Paris: Iris.
- Guegan, J.P. (2017). *Géopolitique du Sport*, Paris: Edition Bréal.
- Klein, N. (2002). *No Logo*, (Uysal, N. Çev), Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Une Tuile de Plus Pour Doha. (2017, 13 Ekim). *L'Equipe*, s. 4.
- Lafeber, W. (2001), *Michael Jordan ve Yeni Küresel Kapitalizm*, (Morin, A, Çev), İstanbul: Cep Yayınları.
- Montague, J. (2018). *Oyunun Efendileri, Futbolun Süper Zenginlerinin Ölenemez Yükselişi*, (Yurdesin, D, Çev.), İstanbul: İthaki Yayınları.
- Pasolini, P. (2012). *Les Terrains. Ecrits sur Le Sport*, Paris: Le Temps Des Cerises.
- Saraçlı, M. (2014). *Güç Unsurları Çerçevesinde Bir Algı Yönetimi Unsuru Olarak (Yeni) Kamu Diplomasisi ve Türkiye*. B. Karabulut (Ed.), *Algı Yönetimi içinde* (ss. 273–308). İstanbul: Alfa Yayınları.
- Sönmezoğlu, F. (2014). *Uluslararası Politika ve Dış Politika Analizi*, İstanbul: Der Yayınları.
- Vassort, P. (2005). *Football et Politique*, Paris: L'Harmattan.
- Verschuuren, P. (2013). *Les Multiples Visages du Sport Power*, *Revue Internationale et Stratégique*, No: 89-2013/1, Paris: Armand Colin, ss.131-136.